Ankenævnet *for* Forsikring

Den 18. september 2019 blev i sag nr. 93339:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Velliv, Pension og Livsforsikring A/S
Lautrupvang 10
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har en pensionsordning med forsikring ved tab af erhvervsevne. Klagerens advokat har i klageskrivelse af 19/1 2019 til nævnet blandt andet oplyst:

"**PÅSTAND:**
Indklageren tilpligtes at anerkende, at klager i overensstemmelse med sin police med indklagede er berettiget til invaliditetsydelse og præmiefritagelse fra 1. december 2018 og indtil policen nr. …-051 og …-052 udløber eller klagers helbredstilstand forbedres, samt at de således skyldige beløb forrentes med den til enhver tid gældende procesrente fra deres forfaldsdag, til betaling sker.

Provokation:
Indklagede har fremsendt police oversigt pr. 1. januar 2019 til undertegnede, hvorefter indklagede bedes fremlægge vilkårene om udbetalingerne som var til stede indtil 1. december 2018 samt evt. korrigerede police nr. såfremt de tillige er ændret.

SAGSFREMSTILLING:
Denne klage er foranlediget af, at indklagede, herefter kaldet Velliv, pr. 1. december 2018 har stoppet klagerens, herefter kaldet [klager], udbetalinger. Velliv stoppede blandt andet udbetalingerne på baggrund af videoovervågninger samt en supplerende speciallægeerklæring, hvor speciallægen var udpeget af Velliv.

[Klager] var den 4. december 2013 involveret i en trafikulykke. [Klager] var forud for hændelsen rask.
Trafikulykken skete ved at [klager] kørte på motorvejen, idet han bremsede ned for en forankørende blev han ramt bagfra. I bilen befandt hans hustru sig tillige.

[Klagers] livssituation:

[Klager] er gift med [hustru]. Parret har et fælles hjemmeboende [lille] barn. Barnet er handicappet i form af [diagnose] og har massiv brug for støtte. [Barnet] går delvist, men [barn] kan ikke påklæde sig eller flytte sig fra handicapcykel til køretøj. [Hustru] lider af ryggener, blandt efter at have været involveret i samme trafikulykke som [klager].
…
I perioden 1. oktober 2017 til 22. juni 2018 boede familien i en handicap bolig, som [kommune] havde bevilget. Boligens placering i forhold til parkeringspladsen, hvor parret handicap venlige bil holdt, voldte gener. [Barnet] var nødsaget til at anvende sin cykel for at komme hen til bilen, da [barnet]s gangdistance er 5-10 meter. Ulempen er så, at [barnet] ikke kan rejse sig fra cyklen og træde ind i bilen. I den situation er [klager] den eneste, som kan bistå [barnet]. I den tidligere bolig og i den nuværende kan bilen holde lige udenfor døren og [barnet] kan træde direkte ud i bilen med støtte til ryggen.
…
ARBEJDSMÆSSIGT OG ANSØGNING OM UDBETALING AF FORSIKRINGSYDELSE
Den 10. marts 2015 mister [klager] sit arbejde, og han ansøger den 10. oktober 2015 om udbetaling fra den i sagen omhandlede forsikring.
…
[Klagers] arbejdsevne blev afprøvet ved hjælp af kommunen som tildelte ham sygedagpenge under forløb. [Klager] begyndte i praktik hos [arbejdsplads] i [by 1], hvor han skulle arbejde 3 gange om ugen, 2 timer ad gangen (se kommunale akter side 32.) Han begyndte den 11. april 2016.
…
Arbejdsprøvningen blev forlænget til oktober 2016.
…
[Klager] blev efterfølgende bevilget flexjob.
Indsendelse af ny ansøgning om fortsat udbetaling af ydelse:
Den 17. maj 2018 indsendte [klager] en ny ansøgning om udbetaling. Ansøgning blev fulgt op af et funktionsskema med blandt andet følgende indhold.
…
Spørgeskemaet blev besvaret i samråd med Velliv, idet [klager] var usikker på spørgsmålet.
Blandt andet spg. i, hvor tung en genstand er du i stand til at løfte? [Klager] fik telefonisk oplyst, at spørgsmålet skulle besvares således, at genstanden kunne løftes smertefrit.

I forlængelse heraf begyndte en intensiv overvågning fra Velliv's side. Jeg tillaler mig at lade Velliv fremlægge såvel den af jeg modtagne korte optagelse, men tillige råbåndet med den fulde optagelse.

Herefter ønskede Velliv at lade deres speciallæge undersøge [klager].
…
Den intensive overvågning medførte i øvrigt at [klager] efterfølgende fik angst, som tillige var tilstede på ophævelsestidspunktet.

BEMÆRKNINGER:
Det er klagerens opfattelse, at Velliv alene lægger vægt på nogle korte klip fra [klagers] liv uden at tage højde for [klagers] livsvilkår, som f.eks. at parret har en handicappet [barn], som kræver [klagers] hjælp. Når [klager] overanstrenger sig ser man ikke optagelser af, at [klager] ligger på sofaen eller ligger søvnløs om natten.

Det bemærkes endvidere som nævnt i indledningen, at den ekstra støtte for at komme fra cykel til bil sædvanligvis kun skal finde sted på hjemvejen, men pga. den midlertidige bolig tillige skulle finde sted ved afgang/hjemkomst.

PROVOKATION:
Velliv tilpligtes at fremlægge al optaget materiale i uredigeret stand.

ANBRINGENDER:
Til støtte for påstanden, gøres det gældende at klager har dokumenteret, at betingelserne for udbetaling af invaliderente og præmiefritagelse er til stede, idet sagsøgers generelle erhvervsevne, således som dette brev må forstås efter rets- og ankenævnspraksis, har været nedsat med mindre en 50 % eller derunder siden 1. december 2018.

og at det bemærkes, at på trods af en eventuel bedring i smertetilstanden, vil der være en stor margin op til det erhvervsevnetab forsikringen som minimum dækker."

Selskabets advokat har i brev af 1/3 2019 til nævnet blandt andet anført:

"Forud for indgivelse af klage til ankenævnet har der været udvekslet en række breve parterne imellem, hvor der er redegjort for de respektive synspunkter. Nærværende indlæg til ankenævnet vil derfor i det væsentligste begrænse sig til at referere til de synspunkter, der er tilkendegivet særligt i undertegnedes brev til klager af 6. juli 2018, samt undertegnedes brev af 8. november 2018 til klagers advokat, som begge indgår ubilageret i klagers bilagsmateriale.

Henset til den manglende bilagering fremlægges brev til klager af 6. juli 2018 som sagens bilag A, medens brev til klagers advokat af 8. november 2018 fremlægges som bilag B.

De hos selskabet tegnede pensionsordninger
Klager oprettede per 1. september 2012 to pensionsordninger …-051 og …-052) i selskabet med udløb den 1. august 2034.

Som sagens bilag C fremlægges pensionsoversigt per 1. januar 2019, som blev fremsendt til klager ved brev af 14. januar 2019, hvilket omtales i klagen. Klagers advokat har samtidigt i klagen opfordret selskabet til at fremlægge forsikringsvilkårene, som var gældende indtil den 1. december 2018.

Det bemærkes hertil, at selskabet ikke udarbejder årlige pensionsoversigter for policer, som er under udbetaling. Selskabet følger i den henseende § 5 i informationsbekendtgørelsen om livsforsikringsaftaler, og der kan således ikke fremsendes en specificeret oversigt over vilkårene for forsikringsdækningen, da denne blev bragt til ophør. Selskabet kan oplyse, at de samlede månedlige udbetalinger op til den 1. december 2018 udgjorde kr. 40.449,12 (årligt kr. 485.389,44). Værdien af præmiefritagelse udgjorde årligt kr. 245.245.

Selskabet fremlægger som bilag D pensionsoversigt per 1. juli 2015, og dermed for tidspunktet umiddelbart inden klager blev tilkendt forsikringsdækning, jf. nedenfor. Dette til yderligere dokumentation for udbetalingerne til klager.

For begge de tegnede ordninger gælder forsikringsbetingelserne nr. 701 (fremlagt med klagen), hvorefter der er ret til dækning, hvis erhvervsevnen er nedsat med 2/3 eller mere grundet sygdom eller ulykkestilfælde.

Dette er fraveget i klagers pensionsoversigt, hvoraf fremgår, at klager er berettiget til (fuld) forsikringsdækning ved nedsættelse af erhvervsevnen med ½ eller mere.

Af forsikringsbetingelserne fremgår, at forsikringsdækning fortsætter, så længe erhvervsevnen er nedsat og i givet fald frem til ordningernes udløb. Hvis erhvervsevnen genvindes, og forudsætningerne for udbetaling dermed ikke længere er til stede, ophører udbetalingen.

Fortsat berettigelse til forsikringsdækning er betinget af, at den forsikredes erhvervsevne kontinuerligt skønnes nedsat med 1/2 eller mere i ethvert erhverv, og forsikrede er af egen drift forpligtet til at underrette selskabet om bedring i sin tilstand og erhvervsevne af betydning for selskabets vurdering heraf.

Sagsfremstilling
Som det fremgår af klagen, udspringer sagen af klagers anmeldelse til selskabet vedrørende følger efter et trafikuheld den 4. december 2013. Klager var på dette tidspunkt ansat som [uddannelse indenfor fødevarer] i [fødevarebutik] på ….

Klager ansøgte den 25. januar 2014 om forsikringsdækning, hvilket blev afvist, idet klager genoptog arbejdet i forbindelse med ansættelse i forskellige andre [fødevarebutikker].

Klager ansøgte igen om forsikringsdækning efter en permanent sygemelding i marts 2015, og efter udløb af tre måneders karenstid blev klager tilkendt forsikringsdækning i form af udbetalinger og fritagelse for præmiebetaling fra den 1. juli 2015.

Selskabet har løbende foretaget opfølgning – som i andre sager, hvor der ydes forsikringsdækning - herunder ved fremsendelse af funktionsskemaer og lægeerklæringer til besvarelse. Klager har i forbindelse hermed løbende overfor selskabet angivet et svært nedsat funktionsniveau som følge af smerter fra nakke, ryg og ben, hvortil kommer hovedpine og kognitive gener i form af lysfølsomhed.

Selskabets internetundersøgelser og selskabets lægekonsulents indledende vurdering

I forbindelse med gennemgangen af sagen efter klagers besvarelse af funktionsskemaer i maj 2018 opstod der hos selskabet mistanke om, at klagers oplysninger om fortsat betydeligt reduceret erhvervsevne sammenholdt med klagers angivelser om sine (meget svære) gener og funktionsindskrænkninger ikke var i overensstemmelse med de faktiske forhold.

Det blev i den forbindelse besluttet at overgive sagen til selskabets skadekonsulenter, der indledningsvis foretog en såkaldt open source undersøgelse på internettet. Som sagens bilag E vedlægges rapport med selskabets fund ved open source undersøgelsen (OSINT).

Herefter blev selskabets interne lægekonsulent anmodet om at vurdere sagen, og lægekonsulenten undrede sig ved den indledende gennemgang af klagers besvarelser til selskabet samt de foreliggende speciallægeerklæringer over, at klagers funktionsniveau skulle være begrænset i så om-

fattende grad som angivet af klager. Endvidere undrede lægekonsulenten sig over udviklingen af smerterne over årene, samt at de omfattende gener ikke kunne begrundes ved objektive fund.

Lægekonsulenten hæftede sig endvidere ved, at klager ifølge et opslag på [socialt medie] havde været på biltur til [by 2], når der henses til klagers angivelse af en særdeles begrænset mulig køretid i bil på 15 minutter.

På baggrund af disse oplysninger, og selskabets interne lægekonsulents vurdering af manglende overensstemmelse mellem internetfund, klagers angivelse af en uændret stærkt reduceret funktionsevne samt manglen på objektive fund, besluttede selskabet at foretage observationer af klager.

Selskabets observationer
Selskabet har gennemført observationer af klager den 20. april 2018, den 23. april 2018, den 30. april 2018, den 4. maj 2018 og i perioderne den 11.-15. juni 2018, og den 18.-21. juni 2018.

Derudover er der foretaget forbikørsel ved klagers bopæl i en række tilfælde, uden at der blev gennemført egentlig observation. For så vidt angår gennemgang af selskabets forbikørsler ved klagers bopæl henvises til undertegnedes brev til klager af 6. juli 2018 (bilag A).

Nedenfor gennemgås de dage, hvor selskabet foretog deciderede observationer. Selskabets observationsrapport fremlægges som bilag F.

Den 20. april 2018 kunne det kl. 08.23 konstateres, at der ikke var nogen biler til stede på klagers adresse, og klager blev første gang set, da han ankom i bil kl. 09.36, hvor klager tog en hvid/grøn bærepose ud fra bilen og gik ind på bopælen. Det konstateredes, at klager haltede lidt på det ene ben.

Mindre end 10 minutter efter kom klager igen ud til bilen, hvor han tog en indkøbskurv med hjul og trækhåndtag ud fra bilen, som han lagde nogle genstande i. Klager blev samtidig set, medens han havde en ca. fem minutter lang samtale med en ukendt person. I forbindelse med samtalen gestikulerede klager med armene og lavede ryk med hovedet. Efter samtalen bukkede klager sig ind i bilen og udtog en større sort kasse og bar den over til noget græs, hvor han tømte indholdet (is og vand) og rystede kassen. Herefter smækkede klager bilens bagageklap i og gik mod bopælen, medens han trak på indkøbsvognen, der var ca. 2/3 fuld.

Kl. 10.58 gik klager fra bopælen og satte sig via sidedøren ind som passager i familiens 'minibus' og kørte til [ny bopæl] hvor klager sås i forbindelse med nybyggeriet af huset. Ca. 15 minutter senere blev klager set, da han gik ud fra huset, idet han bar to havestole oven på hovedet, imens begge hænder støttede havestolene over hovedhøjde. Klager satte stolene ind i minibussen, hvorefter parret kørte fra stedet med klagers hustru som fører.

Efter små 10 minutter ankom bilen til familiens bopæl, hvor klager bar havestolene foran brystet og stillede dem ved bopælen. Kl. 14.10 blev observationen indstillet.

Den 23. april 2018 blev klager ikke set i tidsrummet fra kl. 08.00 til kl. 11.35, hvor observationen blev indstillet.

Mandag den 30. april 2018 blev klager set, da han kl. 09.08 hentede en trehjulet handicapcykel i familiens minibus, som han bar ud fra bagenden af bilen. Denne cykelmodel vejer ifølge selskabets undersøgelser 22 kg, hvorfor klagers løft af denne står i væsentligt misforhold til klagers angivelser overfor selskabet om en særdeles begrænset løfteevne.

Klager gik herefter retur til bopælen med cyklen. Kort efter kom klager og klagers hustru ud fra huset medbringende cyklen, som klager skubbede foran sig. Cyklen blev herefter af klager og hustruen i fællesskab løftet ind bag i bilen igen, hvorefter de kørte fra stedet med klagers hustru som fører.

Kl. 09.30 ankom familien til P-pladsen ved [søbad], hvor klager og klagers hustru steg ud af bilen og i forening tog handicapcyklen ud af bilen og hjalp med at sætte deres [barn] på cyklen. Klager skubbede delvist cyklen, imens han i ca. 45 minutter gik rundt i området (inkl. et ophold på en bænk) i normalt tempo. Klager trak under gåturen en anelse på det ene ben. Da klager kom tilbage til minibussen, foretog klager (alene) afmontering af cyklen.

I den forbindelse blev klager set bukke sig helt forover og med let bøjede ben, så han kunne nå pedalerne på cyklen (tæt ved jorden) for at frigøre sit [barns] fødder. Herefter løftede klager sit [barn] af cyklen ved at bære [barnet] under armhulerne og satte [barnet] på jorden. Kort efter løftede klager og klagers hustru i fællesskab cyklen ind i bilen. Klager gik ind via skydedøren i siden af bilen (formodentlig for at spænde [barnet] fast i autostolen), hvorefter familien kørte fra stedet med klager som fører.

Familien ankom retur til bopælen kl. 10.32, hvor klager steg ud og tog cyklen fra bagagerummet og skubbede den ind, medens klagers hustru og [barn] gik bagefter.

Kl. 14.00 blev klager som fører af minibussen set forlade bopælen. Kontakten blev herefter mistet, og klager blev først set igen, da han bakkede ud fra parkeringen ved [grillen] på …. Kl. 14.53 blev klager set komme ud af en [bolig forretning], hvor han bar på nogle varer under armene (sandsynligvis en rulle stof). Herefter kørte klager bilen til nybyggeriet ved [ny bopæl], hvor han opholdte sig i ca. 20 minutter. Efter at være kørt retur til bopælen med ankomst kl. 15.21 blev klager set, da han gik ind i huset med varen (stofrullen) i venstre hånd.

Fredag den 4. maj 2018 blev der opstartet observation ved klagers bopæl kl. 05.55, hvor den ene bil ikke var til stede. Bilen blev imidlertid fundet i parkeringskælderen under [arbejdsplads] i [by 1] kl. 06.24, og kl. 07.54 blev klager set ved varemodtagelsen, hvor han talte med en [medarbejder]. Kl. 08.32 kørte klager i sin bil mod [motorvej].

Kl. 08.49 blev klagers bil observeret på motorvejen …. Herefter blev bilen igen set kl. 09.07 på [anden motervej] ved [indkøbscenter], hvorefter bilen fortsatte op ad afkørslen til [by 3] og via [vej] mod bopælen. Klager kunne ikke under kørslen i perioden fra kl. 08.32 til kl. 09.07 have afholdt pauser.

Kl. 09.14 blev klager set ved sin bopæl, hvor han sås at halte let på det ene ben. Kl. 10.13 gik klager ud fra bopælen bærende på en større metalskinne (muligvis et større vaterpas), hvorefter han i bil kørte til nybyggeriet på [nye adresse]. Her blev klager igen set med metalskinnen/stangen. Ved nybyggeriet blev klager set med to ukendte mænd, medens klager pegede og gestikulerede under det, der lignede en besigtigelse og forventningsafstemning i relation til byggeriet. Klager

forlod først stedet efter ca. en time, kl. 11.23, medbringende den store metalstang. Efter kortvarigt at være vendt tilbage til byggegrunden, hvor klager var i samtale med nogle personer, kørte han kl. 11.34 mod bopælen, hvor han ankom kl. 11.43.

Klager blev ikke set derefter, og observationen blev indstillet kl. 15.45.

Mandag den 11. juni 2018 blev klager set, da han kl. 06.20 forlod bopælen for at gå tur med sin hund rundt i kvarteret. Kl. 07.43 blev klager set, da han skubbede en kørestol med sit [barn]. Klagers [barn] gik selv ind i minibussen, hvorefter han bar kørestolen op i bagagerummet. Klager lænede sig derefter ind i kabinen med overkroppen og hjalp sit [barn] med at tage sikkerhedssele på, hvorefter bilen kørte fra stedet med klagers hustru som fører.

Klager blev herefter set, da han kørte fra bopælen kl. 08.19 til nybyggeriet på [nye adresse], hvor klager kl. 08.35 blev set, medens han gik hen til en opstillet grøn container og smed en genstand på ca. 30 x 20 cm op i containeren. Klager blev igen kl. 9.00 set, da han gik ud til containeren med to murerspande, og tømte spandene op i containeren med armene/spandene over skulderhøjde. Klager var iført hvide arbejdshandsker. Herefter bukkede klager sig og samlede smågrene op fra asfalten og smed disse op i containerne.

Klager forlod først nybyggeriet kl. 10.23, hvor han kørte retur til bopælen, som han forlod igen kl. 14.17 for at køre til nybyggeriet. Her opholdt klager sig i godt en halv time, før han kørte retur til bopælen, hvortil han ankom kl. 15.09. Kl. 15.51 kom minibussen retur til bopælen, og klager gik til den højre fordør og støttede sit [barn] ned på gaden. Herefter gik klager om til bagenden af minibussen, hvor han tog kørestolen og bar denne ned på gaden. Da klagers [barn] havde sat sig i kørestolen, skubbede klager ham ind til bopælen.

Kl. 16.05 blev observationen afsluttet, men det blev ved forbikørsel kl. 17.22 konstateret, at begge biler var til stede.

Tirsdag den 12. juni 2018 blev det kl. 05.55 konstateret, at klagers personbil ikke var til stede på bopælen. Den blev kl. 06.36 fundet parkeret i parkeringskælderen under [arbejdsplads] i [by 1]. Her blev klager kl. 08.10 set gående rundt på lageret, hvor han rykkede rundt på noget, formentlig med en palleløfter. Klager lukkede herefter porten ned mellem [2 områder] og gik ud i baggården ved [arbejdspladsen], hvor han satte sig på en bænk, medens han talte med en anden person frem til ca. kl. 08.30.

Klager kørte fra [arbejdsplads] kl. 08.57, og han kørte direkte (uden pauser) til nybyggeriet på [nye adresse]. Her befandt klager sig i ca. 10 minutter, før han blev set forlade stedet med en mobiltelefon sat op til øret. Klager kørte derefter retur til bopælen, og han blev ikke efterfølgende set før observationens afslutning.

Onsdag den 13. juni 2018 blev klager set kl. 07.49, da han skubbede sit [barn] i kørestol, medens klager bar en børnerygsæk over skulderen. Klager gik hen til minibussen, hvor han tog en autostol fra varerummet og satte den om på forsædet. Herefter støttede klager sit [barn] op ad kørestolen, hvorefter han bar [barnet] ind i varerummet. Klager tog kørestolen til bagenden af bilen, åbnede bagdørene og bar kørestolen ind i bilen, hvorefter han hjalp med at spænde [barnets] sikkerhedssele, før han gik retur til bopælen.

Kl. 07.57 kørte klager afsted i sin personbil, der blev fundet parkeret ved Sundhedscentret ved …. Her blev klager set kl. 08.33, da han forlod Sundhedscentret. Klager gik langsomt og haltede tydeligt, og efter 50 meter stoppede han op og støttede sig kortvarigt til en væg. Dette i modsætning til den gangafvikling, som klager før som efter blev set med.

Klager kørte herefter til nybyggeriet på [nye adresse], hvor han stod og ventede, indtil et [større fartøj] ankom, hvorefter klager kørte fra stedet kl. 08.53. På dette tidspunkt blev klager set at gå uden at halte. Klager kørte retur til bopælen, som han først forlod igen kl. 13.16 for at køre til nybyggeriet på [nye adresse], hvor han ankom kl. 13.23. Her blev klager igen set kl. 14.19, da han kom ud på fortovet iført en hvid arbejdshandske på højre hånd. Kl. 14.26 kørte klager fra nybyggeriet til bopælen, hvor minibussen ankom næsten samtidig. Klager åbnede sidedøren og højre fordør på minibussen, og bukkede sig ind over højre forsæde. Herefter bar klager sit [barn] ud af minibussen og satte [barnet] på jorden, hvorefter klager rodede med noget inde i minibussen, for derefter at gå retur til bopælen. Observationen blev afsluttet kl. 17.00.

Torsdag den 14. juni 2018 blev klager set, da han kl. 07.45 hjalp sit [barn] ind i minibussen. Klager stod i den forbindelse foroverbøjet ind i minibussen, mens han spændte sit [barn] fast i autostolen. Klager gik herefter retur til bopælen, og han blev set igen kl. 08.12, da han kørte til nybyggeriet på [nye adresse]. Her blev klager set kl. 08.30, hvor han havde samtale med flere personer ved det nye hus. Kl. 08.50 blev klager set, medens han hentede en hvid pose i sin bil for derefter at gå i rask tempo tilbage til huset uden tegn på halten.

Kl. 08.30 var en bil med påskriften [rådgiver] ankommet til stedet, og denne bil forlod først huset kl. 11.10. Kl. 11.27 blev klager set i samtale med en byggearbejder på fortovet. Klager talte en del og gestikulerede med armene og lavede bevægelser med hovedet i korte ryk. Bevægelserne syntes at være fri og uden nogen tegn på indskrænkning eller smerte.

Kl. 11.32 kørte klager retur til bopælen, hvorefter han igen kl. 11.44 kørte til nybyggeriet, hvor han alene opholdt sig kortvarigt, før han igen kørte til bopælen med ankomst kl. 11.58.

Kl. 13.30 blev klager set, da han løftede barnestolen fra forsædet på minibussen og satte den ind bagi. Herefter kørte klager med sin hustru som fører af bilen til det nye hus. Efter et kort ophold kørte parret til [skole] i [by 4], hvor de ankom kl. 14.03.

Kl. 15.02 kom klager ud af skolen, hvorefter han kørte retur til bopælen. Under køreturen blev klager set gestikulerende med begge hænder, hvilket indikerede, at klager var i gang med at 'fortælle noget i bilen', herunder med begge hænder over hovedhøjde på samme tid. Klagers bil gjorde kl. 15.39 holdt ved [supermarked] på [adresse], hvor klager blev set, medens han løftede sit [barn] ud af bilen og satte [barnet]ned i kørestolen, som klager kunne ses at skubbe, da de gik ind på [supermarked].

Klager blev endvidere set, medens han skubbede [barnet] rundt i kørestolen i butikken, og 1-2 gange blev klager set bukke sig ned for at tale med sit [barn]. Efter betaling af varerne løftede klager den fyldte indkøbspose ned fra kassebåndet med et underhåndsgreb, hvorefter han gik ud til bilen, medens han skubbede kørestolen. Ved bagdøren blev klager set, da han bøjede sig ned over sit [barn] og tog fat under [barnets] arme, hvorefter klager sandsynligvis løftede sit [barn] ud af kørestolen og op i bilen. Klager gik herefter om og løftede kørestolen ind bag i bilen, medens klagers hustru spændte [barnets] fast.

Kl. 15.59 ankom parret til bopælen, hvor klager gik til bagenden af bilen og løftede kørestolen ned. Efter dette rettede klager sig op som for at 'rette ryggen'. Klager bøjede sig derefter ind i bilen og tog nogle effekter, som han lagde i en pose, hvorefter han løftede sit [barn] med hænderne under armhulerne. Klager drejede rundt mod venstre og satte sit [barn] ned i kørestolen, som klager herefter skubbede ind mod bopælen.

Fredag den 15. juni 2018 blev klager set, da han kl. 04.02 gik ud til sin bil, hvorefter han kørte til [arbejdsplads] i [by 1] uden pauser med ankomst kl. 04.35. Kl. 04.45 kom den første [transportmiddel] til [arbejdsplads], og klager var til stede i forretningen indtil kl. 09.58, hvor han kørte fra parkeringskælderen under [arbejdsplads] og direkte retur til bopælen (uden pauser) med ankomst kl. 10.36.

Kl. 11.45 kørte klager (som passager) til [møbelfirma] i [by 5], hvorfra han kom ud kl. 11.59 bærende på en papkasse i hver hånd (60 x 60 x 5 cm), som blev lagt ind i bilen. Herefter kørte klager og hustruen til nybyggeriet på [nye adresse], hvor de opholdt sig kortvarigt, før de kørte til bopælen med ankomst kl. 12.19. Her blev klager set bærende de to pakker ind på bopælen. Kl. 14.15 blev observationen indstillet.

Mandag den 18. juni 2018 blev klager set, da han kl. 08.10 kørte fra bopælen til det nye hus, hvortil han ankom kl. 8.17. Her blev klager kl. 09.50 set siddende i baghaven, hvor han umiddelbart vurderet foretog havearbejde. Kl. 09.55 gik klager ud til containeren foran huset, og han forlod det nye hus kl. 10.21 for at køre retur til bopælen.

Kl. 11.27 kørte klager på ny til det nye hus på [nye adresse], som han forlod igen kl. 11.39 for at køre retur til bopælen. Kl. 15.55 blev klager set, da han hjalp sit [barn] med at komme ud af autostolen i minibussen. Kl. 16.55 blev observationen indstillet.

Tirsdag den 19. juni 2018 blev klager set, da han kl. 03.57 forlod bopælen og kørte via motorvejen til [arbejdsplads] i [by 1], hvor han ankom kl. 04.30 (uden pauser).

Kl. 04.57 blev den første varebil set ankomme til stedet, og klager forlod først [arbejdsplads] i [by 1] kl. 09.06, hvor han kørte retur til det nye hus på [nye adresse] med ankomst kl. 09.44. Klager forlod nybyggeriet kl. 09.54 og kørte retur mod bopælen, hvor han efter parkering blev set stående foroverbøjet og rydde op nede i bilens bagagerum, hvorfra han tog nogle dåser, en stor flaske samt en stor brun pose. Kl. 14.25 blev observationen indstillet.

Onsdag den 20. juni 2018 blev klager set, da han kl. 06.11 forlod bopælen for at gå tur med en [hund].

Kl. 07.31 forlod klager bopælen igen, hvor han med en børnerygsæk over højre skulder skubbede kørestolen med sit [barn] til familiens minibus. Klagers [barn] rejste sig fra kørestolen, hvorefter klager bar kørestolen op i varerummet og lukkede bagdørene, hvorefter klager satte rygsækken ind af højre sidedør. Herefter hjalp klager [barnet] op på forsædet, hvorefter klager stod foroverbøjet ind i førerkabinen og trådte op på trinbrættet for at hjælpe med at spænde [barnets] sikkerhedssele.

Kl. 09.39 kørte klager til nybyggeriet på [nye bopæl], hvor han opholdt sig i ca. 45 minutter. Kl. 10.29 kørte klager med sin hustru til [byggematerialefirma] i [by 6] med ankomst kl. 10.50. Klager forlod [byggematerialefirma] kl. 11.22, øjensynligt uden at have købt noget, og han skubbede den tomme indkøbsvogn på plads. Efter et kort ophold i [boligforretning] i [by 6] kørte klager og klagers hustru retur til bopælen kl. 11.46.

Kl. 14.13 kørte klager fra bopælen og til nybyggeriet, hvor han opholdt sig i fem minutter for derefter at køre retur til bopælen. Klager kørte igen fra bopælen kl. 15.10 til nybyggeriet, hvor han opholdt sig i 20 minutter, før han kl. 15.36 kørte retur til bopælen, hvor han ankom kl. 15.46. Klager tog kørestolen fra varerummet og kørte den ind på bopælen. Kl. 16.00 blev observationen afsluttet.

Torsdag den 21. juni 2018 blev klager set, da han kl. 06.20 forlod bopælen for at gå tur med hunden. Kl. 09.53 blev klager set igen, hvor klager med sin hustru kørte til nybyggeriet på [nye adresse], hvor de alene opholdt sig i kort tid indtil kl. 10.07. Bilen forsvandt herefter for observatøren og blev set parkeret igen kl. 10.41 i parkeringskælderen under [indkøbscenter], hvor klager kl. 10.56 blev set i stueplan, medens han skubbede en indkøbsvogn, hvori der lå varer. Kl. 11.17 blev klager set i parkeringskælderen, da han skubbede indkøbsvognen. Klagers hustru lagde varerne på plads i bilen, medens klager kørte indkøbsvognen på plads.

Kl. 11.40 blev klager set gående ved bopælen, mens han talte i mobiltelefon. Kl. 11.48 blev klager set sidste gang, og observationen afsluttedes kl. 12.55.

Sammenfatning af selskabets observationer
Under selskabets observationer blev klager generelt set at bevæge sig frit og uhindret i forhold til de angivne gener, idet klager observeredes uden bevægeindskrænkninger i ryg og nakke, og med fri bevægelighed uden nogen form for beskyttelseshensyn.

Klager er blandt andet set uhindret at samle genstande op fra jorden, hvilket står i væsentlig kontrast til klagers fremtræden i forbindelse med speciallægeundersøgelser, hvor klager under foroverbøjning alene kunne nå sine knæ. Klager blev alene observeret med en let halten på det ene ben, hvilket umiddelbart henføres til en meniskoperation, som var blevet udført kort før observationsperioden.

Klager har overfor selskabet angivet, at han alene kunne køre bil i 15 minutter, hvilket også medførte, at det var nødvendigt for ham at holde en pause under kørsel til sit fleksjob i [by 1]. Klagers transport mellem hjemmet i [by 5] og arbejdspladsen i [by 1] blev under observationsperioden udført uden afholdelse af pauser, hvilket udgør en køretid på 30-45 minutter afhængig af trafikken.

Observationerne har endvidere vist, at omfanget af klagers arbejdstid hos [arbejdsplads] i [by 1] overstiger det angivne timetal i forbindelse med fleksjobtilkendelsen i betragtelig grad. Klagers arbejdstid – eksklusive transporttid - var på de dage, hvor observationen blev oprettet inden klager tog afsted fra hjemmet ved firetiden om morgenen, henholdsvis 4 ½ timer den 15. juni 2018 og 5 ½ timer den 19. juni 2018.

Klager foretog endvidere i flere tilfælde gøremål i umiddelbar forlængelse af sit arbejde om morgenen herunder aktiviteter ved nybyggeriet på [nye adresse].

Klager blev i observationsperioden set under længere gåture, hvilket står i misforhold til klagers angivelse i funktionsskema 1 udfyldt den 21. maj 2018 om, at han ikke er i stand til at gå tur med sin hund. Klager blev således den 11., 20. og 21. juni netop set, medens han luftede hund.

Klager blev - i modsætning til klagers angivelse af, at han maksimalt kan løfte 2 kg med højre såvel som venstre arm - observeret under adskillige løft af tunge genstande, samt ved løft af sit [barn], når denne skulle placeres i klagers bil. Blandt de løftede genstande ses en autostol med en vægt på ca. 7 kg, en kørestol med en estimeret vægt på 10-15 kg og en handicapcykel med en vægt på ca. 22 kg. Det er af observatørerne anslået, at klagers [barn] vejer 25-30 kg.

Selskabet kan i den forbindelse ikke genkende klagers advokats gengivelse af, at klagers oplysning om, at han maksimalt kan løfte 2 kg med hver arm, skulle være afgivet efter samråd med selskabet.

Under observationsperioden var klager løbende til stede på den byggeplads, hvor familien var ved at få opført et nyt hus. Klager var under observationerne aktiv i forhold til besigtigelse af byggeriet og styring af dette, ligesom klager observeredes iført arbejdshandsker og under udførelse af havearbejde ved det nye hus.

Klager blev under observationerne ikke set med solbriller eller kasket med henblik på beskyttelse i forhold til den af klager angivne lysoverfølsomhed. Det bemærkes dog, at selskabet ikke har kendskab til, om klager har polaroidglas i sine briller, som angivet af klager, og kan således ikke kommentere dette nærmere. Under selskabets observationer har klager imidlertid ikke udvist en adfærd, som gav indtryk af fotofobi.

Selskabets lægekonsulents vurdering af observationsmaterialet
Observationsmaterialet blev herefter forelagt for selskabets neurologiske lægekonsulent til vurdering.

Efter en gennemgang af observationsmaterialet fremhævede lægekonsulenten, at klager var observeret under udførelse af en række aktiviteter og bevægelser, som blev udført uden tegn på smerter eller andet ubehag, hvilket efter lægekonsulentens faglige vurdering var udtryk for en 'meget betydelig diskrepans' i forhold til de oplysninger, som klager havde afgivet til selskabet og de speciallæger, som tidligere havde undersøgt klager.

Lægekonsulenten angav i relation til den foretagne neuropsykologiske undersøgelse, at de af klager angivne kognitive gener var fundet uspecifikke, at de i givet fald var begrundet i smerteklager, og at generne ikke kunne bekræftes ved observationerne.
Lægekonsulenten fandt, at der var en klar uoverensstemmelse mellem det af klager oplyste begrænsede fysiske aktivitetsniveau, og hvad der var konstateret under observationerne. Efter lægekonsulentens samlede vurdering var et erhvervsevnetab på 50 % i et fysisk krævende erhverv 'ikke overbevisende dokumenteret'.

Lægekonsulenten angav, at han ikke fandt belæg for et generelt erhvervsevnetab på tilnærmelsesvist 50 %.

Til spørgsmålet om gode henholdsvis dårlige dage fremhævede lægekonsulenten, at klager løbende overfor selskabet har angivet, at der er tale om konstante smerter med beskeden variation i sværhedsgraden. Det observerede funktions- og aktivitetsniveau kunne således ikke forklares herved.

På grundlag af det indhentede undersøgelses- og observationsmateriale, og selskabets lægekonsulents vurdering af dette sammenholdt med klagers besvarelser til selskabet og sagens lægelige akter, besluttede selskabet at bringe udbetalingerne til klager samt den meddelte præmiefritagelse til ophør. Selskabet fandt endvidere, at der af klager var udvist en sådan grad af illoyalitet overfor selskabet, at dette begrundede en ophævelse af klagers forsikringer.

Inden selskabet foretog en endelig stillingtagen til ophævelse, blev klager tilbudt en uvildig vurdering af det foreliggende materiale i form af en speciallægeundersøgelse, hvor undersøgelses- og observationsmaterialet skulle indgå. Klager indvilgede i at deltage i en sådan undersøgelse.

Speciallægeundersøgelse inden endelige stillingtagen
Speciallægeerklæringen blev efter aftale mellem selskabet og klager udarbejdet af speciallæge i neurologi … fra [hospital] på baggrund af en undersøgelse foretaget den 1. oktober 2018.

Speciallægen blev i den forbindelse bedt om at foretage en gennemgang af observationsmaterialet i sagen, og at sammenholde dette med resultatet af den foretagne undersøgelse af klager samt sagens øvrige akter. Som det fremgår af erklæringen, har speciallægen tillige valgt at foreholde sin vurdering af en række af observationerne for klager.

Speciallægen har ikke – som antydet af klagers advokat – nogen tilknytning til selskabet.

Som det fremgår af speciallægeerklæring af 22. oktober 2018 fra speciallæge …, der indgår i klagers bilagsmateriale, fandt speciallægen, at de af klager angivne funktionsbegrænsninger i undersøgelsessituationen ikke var i overensstemmelse med den objektive undersøgelse.

I speciallægens kommentarer til observationsmaterialet gengives en række tilfælde, hvor klager foretager bevægelser og tunge løft, som ikke er forenelige med de af klager angivne, svære ryggener. Klager foretager endvidere en række bevægelser, som er uforenelige med de beskyttelseshensyn, som en person med svære kroniske ryggener vil udvise.

Speciallægen vurderede, at der generelt blev observeret en helt normal bevægelighed og et uhindret bevægemønster, hvilket stod i kontrast til de netop foretagne undersøgelser.

Klagers forklaring om forværrede ryggener efter observationsperioden fandt speciallægen ikke kunne forklare det observerede, normale bevægemønster, eller klagers forudgående angivelser vedrørende svære bevægeindskrænkninger og gener.

I erklæringen omtales tillige de kognitive tests, som klager gennemgik ved undersøgelsen. Speciallægen bemærkede herom, at klager scorede uforholdsmæssigt dårligt i disse tests, hvilket kan skyldes nervøsitet eller medicinpåvirkning, men at det ligeledes kan antyde en manglende kooperation. Testen gav således ikke speciallægen grundlag for at vurdere, at der reelt er tale om kognitiv skade hos klager.

Konklusionen fra speciallægen var herefter, at der ikke består tvivl om, at klagers funktionsniveau er væsentligt bedre end det af klager oplyste over for selskabet. Dette i særdeleshed grundet det udviste normale bevægemønster i observationsmaterialet, som speciallægen fandt uforeneligt med bevægelsesindskrænkningerne hos en person med svære kroniske rygsmerter.

Klagers advokats kommentarer til selskabets observationer
Klagers advokat fremsendte en række kommentarer til selskabets observationer i brev af 23. juli 2018, som ikke gav anledning til bemærkninger fra selskabets side.

Ved brev af 8. november 2018 til klagers advokat (bilag B) fastholdt selskabet herefter den tidligere vurdering. Der blev ved fastholdelsen lagt afgørende vægt på selskabets lægekonsulents vurdering, som – i det hele – var bekræftet ved speciallægeerklæringen fra [speciallæge]. Selskabets beslutning om at bringe forsikringsdækningen til ophør samt at ophæve forsikringerne fandtes således yderligere bekræftet ved speciallægens vurdering af observationerne og dennes samlede konklusion.

I klagen til ankenævnet af 19. januar 2019 har klagers advokat på ny fremsat en række bemærkninger til observationsmaterialet herunder om klagers familieforhold, og om selskabets vurdering af et betydeligt misforhold mellem klagers angivelser overfor selskabet vedrørende begrænsninger ved løft, gang og bilkørsel set i forhold til observationerne.

Ingen af disse supplerende kommentarer fra klagers side har givet selskabet anledning til en ændret vurdering, herunder særligt ikke henset til speciallægeerklæringen af 22. oktober 2018.

Klagers advokats provokation vedrørende selskabets observationsvideo
Velliv har tidligere fremsendt det samlede foreliggende observationsmateriale til klagers advokat. Imidlertid fremlægges det samlede observationsmateriale i sløret udgave som bilag G. Dette oversendes til ankenævnet på et USB-stik.

Der findes ikke yderligere optaget videomateriale, idet selskabets skadekonsulenter løbende sletter irrelevante optagelser, såsom rystede filmsekvenser og sekvenser, hvor klager ikke indgik i optagelsen.

Selskabets stillingtagen til klagen
Sammenfattende finder selskabet ikke grundlag for at ændre selskabets vurdering og afgørelse, og selskabet fastholder således, at klagers forsikringsdækninger er bragt til ophør, og at klagers forsikringsdækninger samtidig er blevet ophævet.

Ved selskabets observationer er det dokumenteret, at klagers funktionsevne, som er af væsentlig betydning for vurderingen af klagers generelle erhvervsevne i ethvert erhverv, er markant bedre end det af klager angivne overfor selskabet.

Klager er observeret med generel fri bevægelighed uden antydning af større bevægeindskrænkning af ryg og nakke. Klager er gentagne gange set at foretage løft af genstande og bevægelser, som står i åbenbart misforhold til klagers angivelser af et væsentligt reduceret funktionsniveau.

Klager er endvidere set under udførelse af aktiviteter, som i karakter og omfang står i misforhold med klagers angivelser ved besvarelse af funktions- og lægeskemaer til selskabet. Klager er blandt

andet set under længere gåture herunder ved luftning af hund, hvilket klager specifikt har angivet ikke var muligt for ham. Klagers angivelse af begrænset køretid i bil og nødvendigheden af pauser på vej til arbejdspladsen i [by 1], har på samtlige observationsdage vist sig ikke at være korrekt, ligesom klagers reelle arbejdstid i fleksjobbet har vist sig at overstige det angivne timetal i det tilkendte fleksjob.

Det er herefter selskabets vurdering, at klagers funktionsevne på baggrund af særligt observationsmaterialet er væsentligt bedre end angivet overfor selskabet.

Dette understøttes i det hele af speciallæge …'s erklæring af 22. oktober 2018.

Speciallægeerklæringen har været forelagt selskabets interne lægekonsulent, som har vurderet, at der var udtalt diskrepans mellem klagers symptombeskrivelser og hans fremtræden ved undersøgelsen den 1. oktober 2018 set i forhold til observationerne. Lægekonsulenten fandt, at den af speciallægen udtrykte mistanke om malingering og/eller simulation forekommer sandsynlig, og at det eventuelle grundlag for en påvirkning af erhvervsevnen på grund af en fysisk henholdsvis neurologisk sygdom findes meget beskedent.

Det påhviler klager til enhver tid at sandsynliggøre, at klager opfylder betingelserne for dækning under forsikringerne. Det vil sige, at klager tillige skal sandsynliggøre, at hans erhvervsevne er og har været nedsat med 1/2 i perioden, hvor klager har modtaget udbetalinger, jf. herved FED 2009.6 V. Selv hvis det antages, at selskabet bærer bevisbyrden for, at klager (ikke længere) opfylder betingelserne for forsikringsdækning, så må denne bevisbyrde anses for løftet af selskabet.

Det er sammenfattende selskabets vurdering, at klager har bragt sig selv i en bevismæssig vanskelig situation, når klagers kontinuerlige angivelser af en særdeles begrænset erhvervsevne, som senest er angivet til 3 timers effektivt arbejde per uge, står i et så åbenbart misforhold til det funktions- og aktivitetsniveau, som er dokumenteret ved selskabets omfangsrige observationer.

Klager har således ikke sandsynliggjort, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad – dvs. med 1/2 eller mere – som følge af sygdom eller ulykke.

På baggrund af selskabets undersøgelsesfund, herunder det observerede funktionsniveau, har selskabet derfor været berettiget til at bringe ydelser og fritagelse for indbetaling under forsikringen endeligt til ophør per 1. december 2018.

Selskabet fastholder endvidere, at klager på det foreliggende grundlag, hvor han har undladt at oplyse om sit reelle funktionsniveau, der er konstateret ved selskabets undersøgelser, men tværtimod i sine besvarelser til selskabet har fastholdt et særdeles begrænset funktionsniveau, har handlet så illoyalt over for selskabet, at betingelserne for ophævelse af forsikringerne er opfyldt.

Selskabet henviser til bl.a. dommene FED 2009.9 V og FED 2011.230 Ø samt tillige ankenævnets kendelser i bl.a. 86.110, 87.589, 88.489, 89.328, 89.610, 89.569, 89.812, 90.117, 91.391, 91.532 og 91.661."

15. 93339

Klagerens advokat har i brev af 15/3 2019 til nævnet fastholdt sin opfattelse af sagen, og han har fremsendt klagerens kommentarer til selskabets observationer. Af klagerens kommentarer fremgår det blandt andet:

> "Fredag den 20 april:
> Stolene over hoved: resulterede i store smerter resten af dagen. Derfor bar jeg stolene foran brystet da vi ankom tilbage til bopælen.
> Fordi jeg løfter hænderne over hoved betyder det ikke at jeg ikke har smerter, for det har jeg. Gennem tværfaglig smertecenter på [hospital] har jeg lært at nogle smerter er uundgåelige og dette er jeg nødsaget til at leve med.
> Gik i seng med kraftige hovedpine og tiltagene smerter i ryggen.
> Stolene jeg bar på hovedet var ca. 5 meter.
>
> Mandag den 30 april:
> Dette var en letvægts joggere jeg trillede ud af bilen som er [barns] hjælpemiddel og ikke en handicap cykel.
> Dette er utroligt dårligt observation da der er forskel på en joggere og en handicap cykel.
> Joggeren er altid placerede i bilen.
> Som i skriver så hjælpes jeg og min kone senere med at løfte cyklen ind og ud af bilen. Jeg støtter mere end jeg løfter.
> …
> På denne tur med [barn] hvor [barnet] er selvkørende på cykel fortager vi mindst 6 stop. Ved de 6 stop får [barn] lidt chokolade plus saftevand samt at [barnet]s venstre hånd skal efterspændes da den glider af styret og skal fastspændtes igen.
> …
> Dette er en meget ukorrekt observation. [Barn] og jeg fortager 2 stop hvor jeg sidder ned på en bænk og en beton kant hvor vi holder pause.
> …
> Det var en nødvendighed at jeg hjalp [barn] da [barnet] ikke kunne holde til at min kone kom tilbage. Jeg kunne ikke lade [barnet] side og være ked af det derfor hjalp jeg med at spænde [barnet]s fødder fra som er spændt fast med velcro bånd som slet ikke kræver nogle form for kræfter. Det kræver at jeg bukker mig og påfører mig en del ekstra smerter men når det er nødvendig så må jeg gøre det. Dette buk varede ca. 10-20 sekunder.
> …
> Ved det første skriv der blev tilsendt den 6 juli 2018 skrives der ikke noget om mine ophold under gåturen som i skriver i anden skriv i observationsrapporten som min advokat har modtaget efter jeg har valgt at klage til forsikrings ankenævnet.
> …
> Fredag 4 maj:
> Jeg holdt ikke pause den dag på vej hjem fra arbejde da jeg havde en mærkelig fornemmelse, en fornemmelse at jeg blev forfulgt. Dette medførte store smerter.
> Jeg kørte hjem for at tage smertestillende piller da jeg skulle havde mødtes med min kone på grunden.
> Vaterpas er letvægt metal.
> Dette møde handlede om at min kone havde observeret fejl i byggeriets murværk flere steder. De to vi mødtes med var [leder] samt [chef] fra [bygningsfirma]. Der blev konstaterede flere fejl ved murværket.

Jeg og min kone kørte derefter hjem igen og jeg måtte gå i seng resten af dagen med tiltagene smerter samt hovedpine.
…
Torsdag den 17 maj
I skriver at [bil 1] ikke var tilstede hverken på bopælen eller grunden.
Min kones [familiemedlem] [over 18] har kørekort og har lånt bilen en del da [familiemedlemmet] gik i [uddannelsesinstitution] i [by 7], samtidig har hun en hest på dette tidspunkt stående i [by 8].
Og jeg [klager] var hjemme hele dagen da jeg havde en dårlig dag med en del ekstra smerter.

Fredag den 18 maj
Jeg lå med smerter og [familiemedlem] lånte bilen igen til [by 7] samt [by 8].
I skriver jeg formodes at have fri fra arbejde hos [arbejdsgiver], men at bruge ordet formodes kan være misvisende. Jeg havde mange smerter.

Fredag den 1 juni
Undres det at begge biler bliver observeret. Dette er uforstående at mini bussen som er [barns] bil der bliver observeret den dag. Det var min kone der førte bussen sammen med [barn] til byggegrunden. Dette er min kone helt uforstående for at hun den dag åbenbart var under observation.

Lørdag den 2 juni:
Bilen havde været brugt af [barn] da hun skulle ud til sin hest i [by 8].

Fredag den 8 juni:
I skriver jeg muligvis havde fri fra [arbejdsplads], men at bruge ordet muligvis er et vidt begreb og ukorrekt, jeg havde mange smerte den dag

Mandag den 11 juni:
Jeg gik tur med min [hund] i [10'erne] som varede ca. 10 minutter da hunden var syg og gammel.

Jeg bar ikke kørestolen men løftede den så forhjulene rammer kofangeren af bilen og køres resten af vejen ind i bilen. Løftet varede 3-5 sekunder og dette er en letvægts kørestol. Der er 47 cm fra asfalt til bilens kant.

Utroligt dårligt observeret da jeg træder op på trinbrættet på bilen, derefter et trin mere ind i bilen og hjælper med at fastspænde [barn] i [barnet]s sele.
Bilen har 3 trin før man er oppe i førerkabinen.
…
Spandene som jeg tømte op i containeren var spande med cigaretskodder i, som jeg ved hjælp af en opsamler samlede op. Jeg havde stillet 2 spande omkring huset hvor jeg derpå gik og samlede håndværkernes cigaretskodder op samt små skruer og søm og metal pinde som man bruger til at binde tegl på taget. Dette er samlet op fordi at [barn] har en færden på grunden og [barnet] skal ikke falde og komme til skade.

Efter jeg tømte de kvart fulde spande med indhold som er beskrevet overfor sætter jeg mig i en stol og drak en kop kaffe der var medbragt.
Kører derefter hjem og hviler mig i sengen grundet smerter.
…
Tirsdag den 12 juni:

Vedr. at jeg skulle flytte rundt på noget med en palleløfter er ukorrekt.
Jeg har muligvis skubbede en palleløfter til side da jeg skulle ud i gården og sidde for at slappe af med min ryg og være social.
Porten er en automatisk port med censorer der lukker efter 10 sekunder. Igen en ukorrekt observation. Den tirsdag observerer jeg en kvindelig bilist kører frem og tilbage ved varemodtagelsens port 4 til 6 gange hver vej i en mørkeblå [bilmærke 1] med tunede ruder. Hun er ved at falde ud af vinduet under kørsel for at se hvad der sker ude i gården. Dette var en meget mærkværdig adfærd.

Hvorfor jeg ikke holdt pause den dag var fordi jeg observere den samme [bilmærke 1] med den kvindelig bilist med tunede ruder og manglede venstre forlygte fulgte efter mig i samme hastighed hele vejen. Nummer pladen på denne [bilmærke] er [bil 2]. Dette var meget nemt at se han hun lå og pressede mig.
Jeg kørte til byggeriet og ringede til min kone fordi jeg var rystede over oplevelsen. Resten af dagen lå jeg i sengen med smerter og hovedpine samt en mærkelig fornemmelse over denne oplevelse.

Onsdag den 13 juni:
Denne dag var jeg nødsaget til at bruge mine ressource på mit [barn] ved at hjælpe mere end jeg plejer da [barnet] havde smerter i benene og var dårlig gående den dag. Jeg bar ikke kørestolen men løftede kørestolen til bagenden af bilen. Dette løft varer 3-5 sekunder. Og der er 47 cm fra asfalt til bagenden.
Til orientering er dette en [bilmærke 1] med lavt tag og 2 sæder foran samt 3 passagersæder med høj ryg med gennemgang fra bagtil til foran.
Jeg erindre ikke at jeg bar mit [barn] op i bilen den dag, men at jeg støttede [barnet] fordi der er et håndtag i siden af bilen så [barn] kan være selvhjulpen.
Igen en utroligt dårlig observation. Dette er ikke et varerum men en bil med 5 passagersæder med skydedør.

Efter besøg i sundhedshuset havde jeg så mange smerter at jeg var nødsaget til at tage en tramadol, 2 gange 600 mg ibuprofein, samt 2 panodiler, som jeg altid har liggende i bilen hvis det bliver nødvendigt. Disse piller hjalp på mine smerter.
…
Torsdag den 14 juni:
Den dag havde vi en for aflevering af huset.
Huset blev gennemgået af en [sagkyndig] samt [leder]. Min kone og jeg var til stede da det var dem der gennemgik huset for fejl og mangler.
Der var nogle uoverensstemmelser som vi gav antydelse for, men hvordan man kan observere at jeg ingen smerter har er mig en gåde. Så vidt jeg husker var der ingen på dette tidspunkt der spurgte mig om jeg havde smerter og hellere ikke observatøren som jeg er uforstående med at denne person kan konkludere at jeg var smertefri ud fra en observation.
I skriver at jeg er den styrende part i forhold til byggeriet fordi min kone ikke siger ret meget, men kunne observatøren høre det? Hvor meget min kone sagde? Vi skal lige slå en ting fast i det her byggeri, er at jeg har intet at sige til dette byggeri da min kone er bygherre og kun hende.
…
Mit [barn] bruger TTT (tegn til tale) da [barnet] ingen sprog har. Og derfor er jeg nødsaget til at bruge mine hænder til at snakke med mit [barn]. Derfor vælger at bruge mine ressourcer på samtale med mit [barn] selvom det kan medfører flere smerter.

Bilen har tonede ruder og er derfor uforstående over for at denne observation er så nøjagtigt. Fra mit hoved til taget er der 5 cm da dette er en bil uden højde på. Fordi jeg fører mine hænder over hoved betyder det ikke at jeg ingen smerter har. For det har jeg og de mærkes lige så snart jeg tager hænderne op til hoved. Jeg har lært igennem smerte smertecentret på [hospitalet] at nogle smerter ville være uundgåelige og dette har jeg lært at leve med.
…
Den pose jeg løftede var med pølsebrød i og en smule pålæg i.
Jeg har på intet tidspunkt skubbede kørestolen mens jeg bar pølsebrødene i posen.
…
Fredag den 15 juni:
Jeg kørte hjemmefra kl. 04, inden jeg når motorvejen får jeg en mærkelig fornemmelse at der ligger en bil lige bag ved mig.
På turen mod [by 1] kommer denne bil så tæt på at jeg kan se det er en [bilmærke 2] med nummerplade …. Så tæt ligger han og presser mig, derfor valgte jeg at køre videre uden pause da jeg følte mig utryg.
Da jeg nåede [by 1] kørte jeg ned i byen som jeg plejede, den … bil lå lige bagved mig. Jeg kørte over de 2 kryds hvor han følger skarpt efter mig. Jeg blinker ind til højre på en lille parkeringsplads hvor han kører forbi og jeg kører ud efter ham. Han drejer til venstre 500 meter derfra.
En meget grim og væmmelig oplevelse. Jeg var igen rystede den dag og mine smerter var forværrede meget. Jeg brugte en del tid på at snakke med min chef den dag om oplevelsen.
Igen kørte jeg uden pause hjem da jeg på vej hjem observere [bilmærke 2] følge efter mig.

Det var 2 små natborde jeg bar og vægten er ca. 2,5 kg

Mandag den 18 juni:
Jeres observatør observerer i et vindue at der er flyttekasser, brødkasse samt gennemsigtig plastikkasser i et rum.
Dette rum blev brugt til opbevaring af ting som vi ikke skulle bruge mens min kone byggede nyt hus. For at kunne se dette så nøjagtig skal man træde ind i den private have der hørte til lejligheden, dette undre mig meget? da NLP gør meget ud at sige at de ikke trænger ind på privat grund.
…
Tirsdag den 19 juni:
Jeg kørte uden pause igen denne dag jeg observerede en bil der fulgte efter mig. Jeg turde ikke at stoppe på rastepladsen, jeg var bange.

Undre mig over at der bliver skrevet hvornår den først [transportmiddel] ankommer til [arbejdsplads]? Jeg har intet med dette at gøre.
…
Undre mig over at observatøren mener mine bevægelser var flydende og virkede normale når jeg tog mig til hoved. Hvordan kan en person der sidder i en bil bagved mig se om dette gjorde ondt på mig?
…
Observation kl. 9:47, i skriver [hustru] gik ud til bilen med en [hund], hvem er det i observerer der? Og hvorfor bliver der nævnt at [hustru] drejede ind ved [bibliotek]?

Kl. 10:02 observerede i at jeg ankom til bopælen og gå ind.
kl. 10:32 observere i at [hustru] returnerer til bopælen.
Kl. 14:22 observerer I at [hustru] køre alene mod retning mod [arbejdsplads].

Men hvorfor bliver [hustru] … observerede den dag men hun er alene?
Kan dette forklares for min [hustru] føler sig krænket.

Onsdag den 20 juni:
Det er stadig den samme [hund] jeg luftede i 10 min .
Min hund er desværre gået bort … grundet sygdom samt alderdom.
Igen dårlig observeret når men er i tvivl hvilken hund jeg gå med.

Jeg kører kørestolen til bagenden af bilen som altid og løfter kørestolen så den rammer med forhjulene kanten af bilen og bliver skubbet ind resten af vejen. Dette løft vare 3-5 sekunder og der er 47 cm fra asfalt til bagkant.
…
Ved den lægelig undersøgelse ved [speciallæge], blev jeg oplyst at i havde filmet mig hvor jeg løftede et toiletbræt. Dette skriver I intet om, hverken i skriv 1 eller skriv 2?
I skriver i skriv 1 at vi 'øjensynligt' ikke have købt noget i [byggematerialefirma].
Enten har jeg købt noget eller har jeg ikke købt noget.

Vi kørte til [boligfirma] der ligger lige ved siden af [bygningsmaterialefirma] og min kone købte sengetøj.
Vi kører hjem igen men hvorfor bliver min kone nævnt i parentes at hun køre med.
…
Torsdag 21 juni
På vej til nybyggeriet opdager vi [bilmærke 1] med tunede ruder med nummer pladen …, den har nu fået lavet sin venstre forlygte.
Bilen ligger lige bagved os under turen til nybyggeriet. Og forsætter længere frem da vi ankommer til nybyggeriet.
[Bilmærke 1] gjorde hold på [nærliggende adresse].
Vi kører fra nybyggeriet mig og min kone passerer vi [bilmærke 1] der straks sætte i gang og lagde sig lige bag os og drejede efter os til højre af [vej 2]. Vi vælger at dreje til højre af første sidevej.
…
Jeg bliver bekræftede i at der er nogle efter mig og for at finde ud af hvordan de spore mig står jeg af ved [arbejdsplads] på [vej 1] og min kone forsætter alene i bilen.
Vi skulle finde ud af om det var bilen eller telefonen der blev sporet.
Jeg gemmer mig bagved et træ da jeg ser den kvindelig observatør i [bilmærke 1] komme kørende tilbage og parkere på en parkering plads.
Jeg bliver så nervøs/ bange at jeg ikke ved hvad jeg skal gøre og kontakter derfor politiet.
Jeg snakker med en … betjent i [by 9] politi vagtcentral der hedder ….
Han kan høre på mig at jeg er meget bange og opfodre mig til at gå imod den kvindelige observatør. Han kan høre at jeg er nervøs / bange og beroligede mig da han slår mig op i systemet om jeg skulle være psykisk syg og siger til mig at jeg virker som en helt almindelig mand, han vil sende et par vogne.
Jeg forsætter min nervøse gang ud mod den kvindelige observatør som spotter mig mens hun ryger foran sin [bilmærke 1]. Derefter smider hun smøgen, springer hen til døren og sætter sig i bilen for at starte den. Jeg prøver at gå noget stærkere hen i mod hende da jeg ikke kan løbe grundet smerter. Hun bakker kraftigt tilbage mens jeg forsætter min gang og køre kraftigt ud af parkerings pladens og drejer til venstre derfra.
…
Telefonsamtale med NLP:

Under samtalen med NLP den 21 samt den 22/6 blev jeg oplyst at observationerne var startede i slutningen af sidste uge og ikke den 19 april.
…
I beklager at jeg opdagede observationerne og at det slutter med det samme.
I disse observationer undre det både mig og min kone hvordan NLP kunne tilknytte bilerne til adressen? Vi har BESKYTTEDE adresse siden januar 2018.
…
Ved bestykkede adresse er der ingen der må få oplysningerne på ejerne af bilerne samt at flytning skal man selv melde til de pågældende. Men kan kun få oplyst sin adresse hvis man skylder penge til en kreditor og kreditor vil gøre krav på disse. Der er noget der hedder persondataloven.
…
Vedr. arbejdstid så startet jeg normalt med at holde en times pause når jeg er ankommet.
Disse dage hvor jeg havde bil liggende lige bagved mig havde jeg faktisk ret svært ved at komme igang med at arbejde. Jeg arbejder 2 timer ad gangen, 2 dage om ugen. Når dette er overstået sætter jeg mig gerne ned og har socialt samværd med kollagerne, jeg læser også aviserne, drikker kaffe og gå på toilettet som jeg selv kan dog med smerter.
Den 19 juni var jeg på [arbejdsplads] i 4;5 timer men det var også den dag jeg følte mig forfulgt og presset gennem [by 1].
Jeg snakkede med kollegerne om dette da jeg var meget rystede og bange for at køre hjem igen.
…
Jeg har på intet tidspunkt lavet havearbejde på grunden, der er ingen have blot en byggeplads.
Jeg undres over at observatøren udtaler sig om dette den 18 juni da jeg bare sad på en stol.
Ved at bruge ordet 'forekom' betyder det jo at man ikke er sikker på sin observation.

Vedr. vores nybyggeri er det bygget af [byggefirma]. Det betyder at min kone som bygherre/ mig selv ikke har adgang til byggeriet medmindre der er håndværker igang og døren er låst op.
…
Jeg bruger briller dagligt der har farve skiftende glas ved sollys.
Disse briller bar også antirefleks. Derfor er det ikke nødvendigt at skifte til solbriller eller have kasket på.
Igen en misvisende observation i hele perioden at man skriver at jeg ikke bære solbriller.
Jeg og kun jeg kan mærke mine smerter dagligt, hvordan en observant kan bedømme mine smerter eller en læge fra det skriftlige kan undres mig meget.

Jeg har haltede siden ulykken og nogle dage mere end andre.
Det er mit venstre ben der har en sovende fornemmelse og føles tungt.
Miniskeoperationen var i højre knæ og har intet med dette at gøre som I igen formå.

Under disse observationer giver i kraftig udryk for nogle begreber af ord: at det formodes, 'hvad der syntes','sandsynligvis' samt 'formentligt' dette er en illusion der ikke er tilstede på noget tidspunkt.

De billeder der er i bilag E.
Billede 1 og 2 er taget fra Facebook. Disse billeder der ikke kunne ses af andre efter den 31 december 2017. Den dag lukkede jeg min profil helt ned da jeg havde en meget ubehagelig oplevelse. Dvs. at NLP har allerede haft mig under observation før den 31 december 2017.
Som I kan se på billedet fra [by 2] så er mine briller mørke!

Som det sidste i mine bemærkninger skriver NLP at de havde undret sig over mine funktionsskemaer, som de modtog den 1 juni 2018 og derefter iværksatte NLP en observation af mig. Dette er ukorrekt, observationerne er opstartede den 19 april 2018. Funktionsskemaer blev først fremsendt til mig den 1 maj 2018 som neg refunderede den 28 maj 2018.
NLP advokat skriver lige med, hvorfor at jeg er så meget på mit arbejdsplads når jeg kun arbejder 1,5 time, til orientering så arbejder jeg 2 timer ad gangen 2 gange ugentligt, hvor det hedder 45 min arbejde, 30 min pause og 45 min arbejde igen.
Jeg møder et time før på arbejdet da jeg skal sunde mig.
Min møde tid er nu 06-08
Jeg køre først hjem kl. 09 for at undgå myldre trafikken mod [by 9].

Ved den sidste speciel lægeerklæring ved [speciallæge] fortaget den 1 oktober 2018.
Jeg møder op til undersøgelsen på [hospital] kl 1000.
Det havde taget mig ca. 75 min at komme der ind og finde en parkeringsplads. Min kone som chauffør. Mine rygsmerter var kraftige den dag og endnu være efter køreturen. Vi ankomme til undersøgelsen og møder [speciallæge], som startede med at sige at det faktisk var hendes første ferie dag og at hun skulle hjem og pakke da hun skulle flyve om aften.
Grundet observationerne som jeg selv opdagede har jeg været igennem et forløb i psykiatrien på [vej 3].
Jeg har fået Oxabenz mod angst samt Amitriptylin mod søvn løshed som blev forværret efter observationerne.
Det er en meget ubehagelig oplevelse, og jeg havde en fornemmelse at jeg vil blive kørt rundt med.
[Speciallæge] spørger mig om mange ting, ting som hun tager frem, og lægger væk og lige pludselig tager det frem igen midt i noget andet.
Hun sætter mig på et tidspunkt til at skulle udfylde et skema, midt i det skema spørger hun mig ang. en sygedag jeg havde på smerteklinikken, at jeg havde meldt fra grundet mit [barn] var syg. Jeg svarede til hende at mit [barn] havde været indlagt den dag og jeg var med for at støtte min kone.
…
Jeg spørger under samtalen om det er i orden at jeg rejser mig op fordi jeg få mange smerter i ryg og lænd af at sidde på den hårde stol.
Svaret var: stolene skulle være nemme at gøre rent men at jeg selvfølgelig måtte rejse mig. Dette gjorde jeg mange gange under samtalen.

Under den fysiske undersøgelse har jeg rigtigt svært ved at hold mine ben i stærkt luft grundet smerter.

[Speciallæge] oplyser at jeg er erhvervsevnenedslidt efter hendes mening, og bare har muskel smerter i ryggen. Hun oplyser samtidig at hun havde fået besked på at ikke vurdere erhvervsnedsættelse."

Selskabets advokat har i brev af 2/4 2019 til nævnet blandt andet anført:

"Indledningsvis bemærkes, at selskabet i det hele fastholder det overfor ankenævnet anførte, idet der foreligger omfattende undersøgelsesfund til støtte herfor.

Klagers indlæg af 15. marts 2019 indeholder ikke nye oplysninger, og dette giver derfor alene selskabet anledning til følgende afsluttende bemærkninger, hvorefter ankenævnet kan tage stilling til sagen.

Klagers advokats supplerende bemærkninger i replik
Klagers advokats gengivelse af den proces, som går forud for beslutningen om at bringe ydelser og forsikringsdækning til ophør samt at ophæve klagers pensionsordninger i selskabet, kan ikke anerkendes.

Forud for selskabets beslutning herom, har klagers sag været gennem en særdeles omfattende behandling og beslutningsproces. Sagen har været løbende vurderet af en intern lægekonsulent med neurologisk speciale såvel som en ekstern neurologisk speciallæge. Det er særligt det observerede funktionsniveau, vurderingen af misforholdet mellem det observerede og klagers besvarelser til selskabet og til læger ved forudgående undersøgelser samt bekræftelsen angående dette misforhold ved undersøgelsen foretaget af speciallæge …, som ligger til grund for beslutningen.

Hertil kommer, at en række angivelser fra klagers side om funktionsindskrænkninger i forhold til udførelse af almindelige fritidsaktiviteter har vist sig ikke at være korrekte. Dette omfatter blandt andet angivelse af ikke længere at kunne lufte hund, om svær vægtbegrænsning i forhold til løft af genstande, samt angivelse om pauser under transport til og fra arbejdspladsen. Dertil har den oplyste arbejdstid på arbejdspladsen vist sig ikke at være retvisende.

Klagers advokat har om observationsmaterialet anført, at dette er ensidigt, og derfor ikke kan tillægges bevisvægt.

Det følger af forholdets natur, at observationerne er foretaget på baggrund af en ensidig beslutning fra selskabets side. Dette ændrer ikke ved den betydelige bevisvægt, som observationerne indgår med. Selskabets observationsrapporter tjener som dokumentation for det observerede, og de udgør i nærværende som andre sammenlignelige sager et vægtigt bevis.
…
Klagers bemærkninger til selskabets observationer
Klagers advokat har ved fremsendelsen af replik dateret 15. marts 2019 vedlagt omfattende kommentarer fra klager selv vedrørende de af selskabet gennemførte observationer.

Selskabet henviser generelt til gennemgangen af observationerne i svarskrift af 1. marts 2019. I dette fremhæves en række observerede bevægelser, løft og aktiviteter, som er relevante for vurderingen af klagers generelle erhvervsevne.

Det har i selskabets vurdering i sagen indgået med betydelig vægt, at klager generelt er observeret uden funktionsmæssige begrænsninger, som er i overensstemmelse med det gengivne overfor selskabet. Som gengivet i observationsrapporterne er klager heller ikke set med antydning af det gengivne smertebillede.

For så vidt angår klagers bemærkninger vedrørende observation af de biler, som anvendes af klager og klagers familie, hvilket er konstateret ved selskabets undersøgelser i form af såvel forbikørsler som observationer, så blev der i forløbet foretaget en række konstateringer vedrørende disse bilers tilstedeværelse ved bopælen samt ved klagers nye hus, som var under opførelse i observationsperioden.

Observationerne har således ikke været rettet mod de øvrige familiemedlemmer. Disse personer blev alene observeret ved de respektive boliger, og når de befandt sig sammen med klager på andre steder.

I disse tilfælde noteredes det observerede vedrørende andre end klager selv i det omfang, dette blev fundet relevant. Der er tale om konstateringer, som noteres i observationsrapporten, når observationerne skønnes at kunne blive relevante på et senere tidspunkt. Der er dermed ikke tale om observation målrettet andre end klager.

Klager har endvidere fremsat kommentarer vedrørende de observerede gåture med klagers hund. Om disse skal det gentages, at klager specifikt over for selskabet har angivet, at han ikke længere var i stand til at gå tur med sin hund. Dette som del af gengivelsen af et særdeles begrænset funktionsniveau, som står i markant misforhold til det reelle funktionsniveau, som blev konstateret i forbindelse med selskabets observationer.

Klager fremkommer endvidere med en række bemærkninger til de foretagne observationer, og hvordan de havde indvirkning på hans ageren i observationsperioden.

Selskabet kan afvise, at klager på noget tidspunkt før den 21. juni 2018 har ageret, som om han havde en fornemmelse af, at han var under observation. Dette angives efterfølgende af klager som begrundelse for, hvorfor han under hele observationsperioden ikke holdt de pauser i forbindelse med transport til og fraarbejdspladsen, som han havde beskrevet over for selskabet som en del af gengivelsen af et svært nedsat funktionsniveau.

Samtlige observationer af klagers kørsel til og fra arbejde blev foretaget under særdeles behørig afstand, og klager har efter observatørernes vurdering og erfaring ikke haft en anledning til at bemærke disse, ligesom klager ikke har ageret, som om dette var tilfældet.

Majoriteten af klagers kommentarer giver ikke anledning til mere specifikke kommentarer fra selskabets side.

I observationsrapporten fremlagt som bilag F gengives alene det observerede. Følgende skal dog bemærkes:

Fredag den 4. maj 2018: Idet der henvises til ovenstående kommentarer vedrørende observationerne generelt, skal det til klagers kommentar vedrørende observationsrapporten denne dato bemærkes, at det alene er noteret, at klagers hustru kørte på motorvejen. Klagers hustru blev således ikke fulgt af observatørerne, efter hun var svinget ind på motorvejstilkørslen.

Fredag den 18. maj 2018: Selskabet bemærker, at det i observationsrapporten blev angivet, at det måtte formodes, at klager kunne have været på arbejde på [arbejdsplads] i [by 1], og dermed ikke at klager formodes at have fri, som anført af klager. Fredag var i observationsperioden en af klagers faste arbejdsdage, hvorfor observatøren noterede denne formodning, når den bil, som klager sædvanligvis anvendte til transport til arbejdspladsen, ikke blev set ved bopælen.

Fredag den 1. juni 2018: Der blev alene gjort notater om observation af de relevante biler denne dag. Der blev ikke observeret nogen personer, hvilket tillige fremgår af observationsrapporten.

Fredag den 8. juni 2018: I observationsrapporten er det alene noteret, at klager kan have haft fri denne dag, hvilket skyldtes konstateringen af, at klagers bil var parkeret ved bopælen sammenholdt med, at fredage som angivet var en af klagers faste arbejdsdage i observationsperioden.

Mandag den 11. juni 2018: Selskabet fastholder det anførte vedrørende observationen af klagers løft af kørestolen, og henviser til det tilsvarende løft, som ses på observationsvideoen den 13. juni 2018 i bilag G.

Tirsdag den 12. juni 2018: I observationsrapporten er det om klagers håndtering af en palleløfter alene angivet, at klager rykkede rundt på noget, og at dette formentlig skete under anvendelse af den palleløfter, som var i hans umiddelbare nærhed. Notatet er i øvrigt ikke af betydende relevans for vurderingen af klagers generelle erhvervsevne. Dette gælder ligeledes notatet vedrørende lukning af porten derefter, hvori der ligeledes alene ses gengivet, hvad der blev observeret.

Selskabet kan ikke afvise, at klager kan have set den omtalte [bilmærke 1] i P-kælderen ved [arbejdsplads] i [by 1] denne dag.

Klagers efterfølgende angivelse om, at han denne dag blev fulgt af den samme [bilmærke 1] hele vejen tilbage fra arbejde, kan derimod afvises. Dette kan alene være en efterrationalisering, idet den relevante bil blev tabt i starten af denne tur, og således ikke var en del af observationen af klagers kørsel til bopælen. Den omtalte [bilmærke 1] kan således ikke have 'presset' klager på turen som gengivet.

Torsdag den 14. juni 2018: Ved nybyggeriet så observatørerne ingen tegn på smerter eller bevægeindskrænkninger hos klager, hvorfor dette noteredes i observationsrapporten. Endvidere noteredes det observerede engagement fra klagers side, hvorfor observatørerne fik den klare opfattelse, at klager var den styrende part i forhold til byggeriet. Modsat dette noteredes det, at klagers hustru ikke fremstod aktiv i processen i samme omfang som klager.

Senere denne dato ses det loyalt gengivet i rapporten, at klager kl. 15.59 tog sig til ryggen som for at rette sig ud, efter han havde taget en kørestol ud af bilen.

Fredag den 15. juni 2018: Selskabets observatører kan ikke genkende det af klager beskrevne forløb under transporten. Den benævnte [bilmærke 2] blev ikke anvendt den pågældende dag, hvorfor det gengivne forløb alene af denne grund ikke kan have forekommet.

Mandag den 18. juni 2018: Som i alle øvrige tilfælde blev observationerne foretaget fra frit tilgængeligt område, og observatørerne har alene gengivet det observerede. Ud fra dette foretages i enkelte tilfælde umiddelbare vurderinger, og i dette tilfælde har observatøren fået det klare indtryk, at klager var i gang med havearbejde.

Der optages ikke film i de gengivne situationer, og selskabet henholder sig i dette som øvrige tilfælde til det noterede angående observationerne i bilag F.

Tirsdag den 19. juni 2018: Klagers bemærkninger vedrørende kørslen til arbejdspladsen vækker forundring, da observationen blev foretaget på behørig afstand.

Det var således først i forbindelse med transporten tilbage til bopælen, at en observatør var tæt på klager. I den forbindelse blev der gjort et notat om bevægelser foretaget af klager, som fremstod normale og uden begrænsninger.

Der fremgår endvidere en række notater vedrørende klagers hustru på denne dato. Disse notater beror alene på det konstaterede under observationen af klager, herunder en konstatering om klagers hustrus kørsel, da klager og klagers hustru forlod bopælen på samme tidspunkt i hver sin bil. Under den efterfølgende observation af klager konstateredes det samtidig, at klagers hustru drejede fra ved [bibliotek]. Senere samme dag noteredes det, at klagers hustru kørte fra bopælen i retning mod [arbejdsplads]. I dette tilfælde kørte klagers hustru alene afsted, og bilen blev derfor ikke fulgt af observatørerne, som det ses angivet i rapporten.

Onsdag den 20. juni 2018: Selskabets observatører har ikke gjort notater, som er i overensstemmelse med det af klager anførte. Selskabet kan ikke udtale sig om, hvad der blev drøftet ved undersøgelsen foretaget af speciallæge …, hvor klager dog formodes at være blevet foreholdt en række bevægelser og aktiviteter, som fremgår af observationsfilmene. Der henvises i den forbindelse til bilag G. I observationsrapporten ses alene gengivet, at klager og klagers hustru blandt andet så på armaturer og toiletter under besøget i [byggematerialefirma].

Torsdag den 21. juni 2018: Selskabet kan bekræfte, at en observatør blev formodet afdækket denne dato, hvorfor observationen af klager blev indstillet.

Selskabet fastholder i den forbindelse, at klager første gang var i telefonisk kontakt med selskabet den 22. juni 2018. Selskabet havde på dette tidspunkt indstillet observationerne, jf. observationsrapporten for torsdag den 21. juni 2019.

Selskabet skal for en god ordens skyld bemærke, at observationerne af klager til en hver tid blev foretaget i overensstemmelse med Forsikring & Pensions retningslinjer.

Samtlige observationer blev foretaget fra frit tilgængeligt område, og observatørerne har alene gengivet det observerede. Oplysninger i observationsrapporten angående de personer, som blev observeret sammen med klager, fremkom alene i forbindelse med den foretagne observation af klager.

Klager har endvidere udtrykt forundring over selskabets kendskab til ejerforholdene angående de i observationsrapporten omtalte biler. Hertil bemærkes, at bilernes tilknytning til klager blev konstateret under observationen ved klagers adresse.

Klagers bemærkninger til undersøgelsesperioden
Selskabet skal berigtige formuleringen i svarskrift til ankenævnet af 1. marts 2019, hvor det ved en fejl antydes, at det var klagers besvarelse af funktionsskemaer i maj 2018, som medførte overgivelse af sagen til selskabets skadekonsulenter.

Der henvises i den forbindelse til den retvisende gengivelse i selskabets brev til klager af 6. juli 2018.

Klagers sag blev i slutningen af 2017 udtaget til kontrol på baggrund af de foreliggende oplysninger. På dette tidspunkt sikredes de oplysninger, som er fremlagt som bilag E, hvilke var hentet ved en søgning på åbne kilder på internettet.

Efter en intern godkendelsesproces startede selskabet observation af klager i april 2018.

Under observationsperioden blev der fremsendt skemaer til klager, hvormed klagers angivelser i disse kunne sammenholdes med det observerede.

Speciallægeundersøgelse ved neurologisk speciallæge …
Klager blev efterfølgende undersøgt af speciallæge i neurologi … fra [hospital] den 1. oktober 2018. Dette efter aftale mellem selskabet og klager, og forinden selskabets endelige stillingtagen i sagen. Klager har fremsat en række bemærkninger til såvel undersøgelsen som den udfærdigede speciallægeerklæring.

Der er efter selskabets opfattelse intet at udsætte på speciallæge … kompetencer og faglighed, hvorfor selskabet ikke kan anerkende klagers bemærkninger og den kritiske gengivelse af undersøgelsessituationen.
…
Sammenfatning vedrørende selskabets stillingtagen til klagen
Sammenfattende finder selskabet ikke grundlag for at ændre sin vurdering og afgørelse i sagen. Der henvises til den omfattende sagsgennemgang i selskabets svarskrift af 1. marts 2019.

Det er fortsat selskabets vurdering, at klager har bragt sig selv i en bevismæssig vanskelig situation, når klagers kontinuerlige angivelser af en svært begrænset funktionsevne, står i et så betragteligt misforhold til det konstaterede ved selskabets observationer, hvilket skal sammenholdes med, at en række af klagers angivelser vedrørende fysiske begrænsninger har vist sig at være i uoverensstemmelse med det observerede.

Klagers omfattende bemærkninger ændrer ikke ved den foretagne lægefaglige vurdering i sagen, hvorefter klagers angivelser vedrørende sit funktionsniveau i adskillige besvarelser til selskabet anses for at være i klar uoverensstemmelse med det observerede.

Klager har fortsat ikke sandsynliggjort, at hans generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad – dvs. med 1/2 eller mere – som følge af sygdom eller ulykke, og klagers supplerende bemærkninger i indlæg af 15. marts 2019 ændrer ikke ved denne vurdering.

Selskabet fastholder således sin hidtidige afgørelse, herunder synspunktet om klagers manglende loyalitet over for selskabet ved afgivelse af oplysninger om sit helbred samt om sit private og erhvervsmæssige aktivitetsniveau.

Den udviste illoyalitet har dannet berettiget grundlag for det meddelte ophør af dækning samt ophævelsen af klagers pensionsordninger hos selskabet."

Klagerens advokat har i brev af 4/5 2019 til nævnet blandt andet anført:

"Hvad angår modpartens valg af 'specialister', så har sagen alene været vurderet af 2 interne lægekonsulenter. Det er ikke korrekt, at [speciallæge] er ekstern. Hun er valgt, bestilt og betalt af indklagede. Fra anden sag kan det dokumenteres, at klageren kun kan vælge de læger, som indklagede peger på.

Dette er dog en lidt større diskussion, som på nuværende tidspunkt tillige er taget op på politisk plan, idet parter i erstatningssager kalder disse læger, henholdsvis ekstern og intern. Der afventes en politisk løsning på området, således, at skadelidte ikke længere er forpligtet til kun at bruge forsikringsselskabernes læger.

Det, som er relevant i nærværende sag er dog, at indklagede har valgt at lade klageren undersøge af to neurologiske speciallæger, hvorimod klageren i forløbet op til den kommunale afklaring er blevet undersøgt af:

…, speciallæge i klinisk farmakologi og anæstesiologi.
…, speciallist i klinisk neuropsykologi
…, Fysioterapeut
…, specialist i almen medicin.
…, overlæge i neurologi

Herudover kommer sagsbehandlerne fra det offentlige, som er specialister på hver deres område.

Indklagede af med sagens forelæggelse for to neurologer ikke i nærheden af at have undersøgt klageren på samme omfattende måde som ovennævnte. Hvis en neurolog kunne have foretaget samtlige undersøgelser og behandlinger, så vil jeg have anbefalet klageren alene at gå til neurolog."

Nævnet har også modtaget brev af 16/5 2019 fra selskabets advokat, billeder fremsendt af klagerens advokat den 29/5 2019 samt selskabets brev af 20/6 2019.

Nævnet er forelagt bilag fra sagen, og et uddrag heraf gengives nedenfor.

Af journalen fra klagerens praktiserende læge fremgår det blandt andet:

"Onsdag d. 4. december 2013
Journal tekst – Epikriser
** SKADESTUEEPIKRISE **
…
Aktuelle:
Pt. kørte i bil i 3. spor på motorvej (overhalingsbanen), da bilen foran bremsede ned. Pt. blev ramt af den bagved kørende bil, der selv blev ramt af bilen som var årsag til sammenstødet, da den med høj fart kørte op i bilen bag pt's bil. Selv kørte pt. op i den forankørende, der var således 4 biler involveret. På den baggrund må traumet tolkes som et høj-energi traume.
Pt. klager over smerter i hovedet+ kvalme, ingen opkastning.

Smerter ved ve. øje, halscolumna, øverste del af thorakal columna og lænde rygsøjlen. Har haft snurren ud i hø. hånds ulnare fingre, der nu er aftaget.

OBJEKTIVT
Halscolumna: direkte øm på proc. spinosi hvorfor der anlægger stiv halskrave. Smerter henover ve. øje, synes at han ser stjerne med dette. Ingen blikfelt parese, pupiller er runde og egale og nat. reagerende.
Øm ved palpation af proc. spinosi opadtil på thorakalcolumna og smerter sv.t. lændehvirvelsøjlen. Ingen tegn til fraktur af bækken, hofter eller UE. God kraft og sensibilitet i arme og ben.
…
BEHANDLING
Pt. sendes hjem til roligt regime. Anbefales at holde nogle dage fri, indtil han er kommet sig ovenpå det passerede. Er forberedt på at han kan være øm i kroppen, skal tage hensyn hertil når han bevæger sig.
…
Mandag d. 20. januar 2014
Journal tekst - Fysioterapi
nakkesmerter efter trafikuheld.
…
Tirsdag d. 11. november 2014
Journal tekst - Epikriser
** KORRESPONDANCEBREV **
…
Patienten var for 11 mdr siden involveret i trafikulykke, og har periodevis gået til behandling her på klinikken. Jeg har overtaget patienten fra en kollega og set [klager] to gange, og lavet en status sammen med ham.

Patientens symptomer omfatter konstante smerter langs columna, primært i lænd og nakke, hovedpine som følge af nakkesmerter samt tiltagende føleforstyrrelser i VUE. Set over 11 mdr er symptomerne i forværring; stigende intensitet samt spredning.
De forværrende faktorer er multifaktorelle:
for lidt og for dårlig søvn,
ingen motion eller hensigtsmæssig fysisk aktivitet,
pres over arbejdssituation - både økonomisk og har vanskeligt ved fysisk at overkomme sit arbejde, hjemmesituationen tilspidses som følge af reduceret overskud og smerter.

Situationen er uholdbar på den lange bane – [klager] er påvirket af sine symptomer både kognitivt og emotionelt, hvilket igen forværrer symptombilledet. Han presser sig selv arbejdsmæssigt, men har ikke den fysiske kapacitet til at varetage jobbet, og får ikke sovet. Simple ADL-funktioner (bilkørsel, rejse sig, løfte sit barn mm) er aggraverende. Der er selvsagt et ønske om at blive symptomfri men ingen erkendelse af hvilke ændringer, det forudsætter.
…
Mvh fysiopetapeut"

Klageren har i et funktionsevneskema af 20/1 2016 til selskabet blandt andet oplyst:

"

Spørgsmål 1	Svar
a Afkryds om du er i stand til at:	Gå: ☐ NEJ ☒ JA Hvis ja: Antal timer ad gangen? max 30 min Sidde: ☐ NEJ ☒ JA Hvis ja: Antal timer ad gangen? 10-15 min Stå: ☐ NEJ ☒ JA Hvis ja: Antal timer ad gangen? 5 min Cykle: ☒ NEJ ☐ JA Hvis ja: Antal timer ad gangen? Køre bil: ☐ NEJ ☒ JA Hvis ja: Antal timer ad gangen? 15 min Uddyb dine gener: ~~Ved~~ ondt i nakken, ondt i ryg, venstre ben, hovedpine, lænd
...	
c Kan du bøje dig fremover?	☐ NEJ ☐ JA ☒ I begrænset omfang, uddyb: mecfore smerter
...	
g Kan du strække armene over skulderhøjde?	Højre arm: ☐ NEJ ☐ JA Venstre arm: ☐ NEJ ☐ JA ☒ I begrænset omfang, uddyb: mecfore smerter
h Kan du løfte noget over skulderhøjde?	Højre arm: ☒ NEJ ☐ JA Venstre arm: ☒ NEJ ☐ JA ☐ I begrænset omfang, uddyb:

i	Hvor tung en genstand er du i stand til at løfte?	2 kg med højre arm 1 kg med venstre arm Giv eksempler på, hvad du kunne løfte før sygdommen: 30 kg Giv eksempler på, hvad du kan løfte efter sygdommen: max 2kg

Spørgsmål 2		Svar
a	Er der huslige gøremål, du er forhindret i at udføre?	☐ NEJ ☒ JA Hvis JA: Hvilke? støvsuge, handle ind, vaske gulv hænge tøj op, tømme opvaskemaskine, skrælle kartoffler, osv. ☐ I begrænset omfang, uddyb:

...

c	Er du forhindret i at udføre fritidsaktiviteter, som du kunne udføre sygdommen?	☐ NEJ ☒ JA Hvis JA: Hvilke? cykle, gå ture med hundene, svømme ☐ I begrænset omfang, uddyb:

...

f	Har du dage uden gener?	☒ NEJ ☐ JA Hvis JA: Hvor ofte?

...

h	Er du følsom overfor lys?	☐ NEJ ☒ JA Hvis JA: Hvordan og hvornår oplever du generne? ved stærk lys få jeg kraftig hovedpine

"

31. 93339

Klageren blev pr. 11/4 2016 ansat i en virksomhedspraktik indenfor detailhandel med en ugentlig arbejdstid på 6 timer. Af et kommunalt journalnotat af 8/6 2016 fremgår det blandt andet:

> "En kort opdate vedr. [klager]. Det går efter omstændighederne godt. [Klager] er glad for at være der og det giver mening for begge parter. Opgaverne er primært egen kontrol og test af deres madvarer. Dvs. meget lette fysiske opgavesæt. Men vigtige opgavesæt for butikken. Herudover hjælper han lidt med at sætte brochure op for de forskellige madvarer, eller information fra butikken til kunderne.
>
> Timemæssigt er det gået tilbage. Vi startede på 3 dage af 2 timer og måtte efter 2,5 uge gå ned på 2 dage af 2 timer. Det fungerer til gengæld rigtig fint.
>
> Transportmæssigt er det ikke et problem for [klager] og komme til [by 1] da han undervejs holder 'pit stop' på motorvejen, hvilket faktisk hjælper ham til at få mere energi. I bil tager det ca. 30/35 min at komme derop, da der er motorvej hele vejen. Dvs. efter 15. min holder han en lille pause og efter 5. min kører han så igen.
>
> Parterne vil begge gerne hinanden. Dvs. der er et jobperspektiv for [klager] hos [arbejdsgiver].
>
> Som det er lige nu med effektiviteten er han effektiv ca. 75 pct. og holder en halve times pause ud af de 2 timer. Dvs. arbejder 3 timer om ugen med en effektivitet på 75. pct."

Af en lægeattest af 31/8 2016 til det kommunale rehabiliteringsteam fremgår det blandt andet:

> "2.2 Relevante helbredsforhold
> …
> Smerter i ryg, begge arme og i venstre ben.
> Hovedpine, som altid er tilstede. Og ledsagende kvalme meget ofte.
> Han er blevet glemsom - glemmer 'almindelige' ting, og det har han ikke gjort før.
> Hans arbejdsevne er minimal nu - tre gange 2 timer om ugen kunne han ikke klare - alle hans smerter blev forværret, hovedpinen blev værre og han fik mere kvalme.
> …
> **2.4 Lægens kommentarer til patientens opfattelse af eget helbred**
> …
> Som det er nu kan han ikke vende tilbage til det almindelige arbejdsmarked.
> Hans tilstand er tilsyneladende stationært dårlig, så massivt som hans arbejdsevne har været nedsat nu i snart tre år.
> Men kan det være muligt for ham at komme til at arbejde de 2 x 2 timer om ugen som han magter, vil det være en stor mental støtte for ham i hans fremtidige liv.
> Det vil være meget værdifuldt for denne mand, som jo hele sit liv før ulykken, har været driftig og usædvanlig arbejdsom."

I en afsluttende statusskrivelse af 6/9 2016 fra en kommunal samarbejdspartner er det blandt andet anført:

> "**Afklarende samtaleforløb**

Kandidaten mødte som aftalt til vores indledende samtalerække.

Kandidaten fremstod fra start af vores møde med ham venlig og meget imødekommende.

Han havde sin ægtefælle med som bisidder, og hun forekom os at være en endog meget stor støtte for kandidaten.

Kandidaten fastholdt også overfor os, at hans største ønske var at komme arbejdsmæssigt igen 'med et eller andet'.

Men kandidaten var tydeligvis også hårdt ramt rent fysisk efter at være involveret i trafikulykke i 2013. På den måde bekræftede mødet med ham også de i sagen beskrevne begrænsninger og fysiske problemstillinger, herunder særligt de anbefalede skånebehov.
…
Kandidaten forklarede videre, at han havde svært ved det rent administrative.
Dette havde baggrund i primært ordblindhed, og kandidaten forklarede at han havde været tilknyttet læseklasse siden 1.klasse.

Under sine år som selvstændig fik han således hjælp udefra til det rent administrative.
Mens kandidaten var god til at huske og strukturere rent ledelsesmæssigt, stod kandidatens ægtefælle for alt det administrative da han var selvstændig.

Efter ulykken i december 2013 er kandidaten ikke blot fysisk ramt, men han oplever også kognitive problemer, herunder hukommelsesvanskeligheder.

Ud fra kandidatens samlede tilstand, situation og baggrund søgte vi i første omgang muligheder for ham over en bredere vinkel.
Vi brugte i særdeleshed vores netværk, og var særligt fokuserede på at søge nichemuligheder indenfor segmenter og opgavetyper, som kandidaten qua sin baggrund havde kendskab til.

Der skulle være tale om en rummelig arbejdsgiver, der kunne medvirke til at sikre kandidaten de rammer, der ville kunne optimere hans muligheder for at yde en så relevant præstation som muligt.

Vi tog kontakt til og fandt ind i god dialog med [arbejdsgiver] i [by 1], der kendte kandidaten fra tidligere. Sammen med virksomheden drøftede vi hvorledes man kunne tilrettelægge nicheopgaver til kandidaten med optimal skånebehovsimødekommelse.

Netop virksomhedens forudgående kendskab til kandidaten og hans nuværende situation viste sig at være hele nøglen til at vi kunne sammensætte en funktion, der på forsøgsbasis ville kunne medvirke til at afklare, om kandidaten indenfor rummelige vilkår og skånende rammer og opgavesæt kunne magte at arbejdspræstere i et omfang, der løftede perspektiv.
Samtidig var der for alle parter god mening i samarbejdet samt en bagvedliggende duft af jobperspektiv.

Afklarende virksomhedspraktik
…

Der blev fra start aftalt opgavesæt, der på alle måder imødekom kandidatens skånebehov optimalt.
…
Som det fremgår var der primært tale om kontrol og opsynsopgaver, og det var udelukkende fordi kandidaten tidligere havde stiftet solidt kendskab til dette, at han kunne bestride disse opgavesæt og funktioner.

Sammenfattende var opgavesættene så optimalt skånebehovsimødekommende, at vi ikke kan forestille os dem overgået i andet jobregi.

Kandidatens arbejdstid startede med 6 ugentlige arbejdstimer fordelt over 3 arbejdsdage; altså 2 timers arbejde hver mandag, onsdag og fredag.
Kandidaten var sikret restituerende hviledage mellem hver af sine arbejdsdage, og som beskrevet var opgavesættene fuldt ud skånebehovsimødekommende.

Alligevel oplevede kandidaten i de indledende 3 ugers praktik så massive problemer og tiltagende smerter, at vi så os nødsaget til yderligere at nedsætte arbejdstiden.

Kandidaten var i samme indledende periode ved egen læge, og for såvel os som arbejdsgiver var det ganske tydeligt, at kandidaten havde det dårligere end forud for starten i praktik.

Således satte vi fra praktikkens 4. uge arbejdstiden ned til 4 timer ugentligt, med 2 timers arbejde hver mandag og fredag.
Dette afhjalp problemerne, selv om kandidaten stadig var træt og smerteplaget hver ti rsdag og lørdag, ligesom han også fortsat indtog smertestillende medicin.

Arbejdstiden med 4 ugentlige arbejdstimer forblev uændret igennem hele perioden, og det viste sig aldrig muligt at søge den forøget igen.
Til gengæld søgte vi i perioden af fremme kandidatens intensitet og stabilitet.

Sidstnævnte lykkedes fint.
Henover forløbet, særligt markant efter nedjusteringen af arbejdstiden til 4 timer ugentligt, udviklede kandidaten sin arbejdsintensitet løbende.

Ud af kandidatens 2 daglige arbejdstimer, ser han sig grundet smerter og forebyggelse heraf nødsaget til at holde pause svarende til 20 minutter.
Dette lagt sammen med let nedsat arbejdstempo i de særligt tilrettelagte funktioner gør, at vi ser kandidatens arbejdsintensitet som liggende på omkring 75 % af det normmæssigt forventelige.

Kandidaten har fungeret godt og stabilt gennem hele praktikperioden frem til skrivende stund, og arbejder med god kvalitet i selv opgaveudførelsen.

Som beskrevet har der været tale om en nichefunktion, og det er således også vigtigt at understrege, at denne funktion er vanskelig at finde på arbejdsmarkedet i dag.
…
Kandidaten råder over bil, hvilket var helt udslagsgivende i forhold t il at dette tilbud kunne igangsættes, da kandidaten grundet sine problematikker ikke ser sig fysisk i stand til at benytte offentlig transport.

Kandidaten kørte på alle sine mødedage hjemmefra i bil, og efter ca. 17 minutters kørsel holdt han hvil på en rasteplads.

Han holdt pause i ca. 10 minutter, hvor han strakte sine ben og hvilede sig.
Herefter kørte han de sidste 17-18 minutter til [arbejdsplads] i [by 1], og inden han gik i gang med sin arbejdsdag slappede han kort af i 10-15 minutter med en kop kaffe eller lignende.

Hjemturen foregik på selvsamme vis, og denne tilrettelæggelse af transport fungerede godt for kandidaten og er dermed også hele grundlaget for ikke bare forløbets succes, men også udsigten til de videre perspektiver.
…
Konklusion
Ud fra sagens samlede kompleksitet og kandidatens endog meget store ønske om at komme tilbage på arbejdsmarkedet sine markante problematikker og begrænsninger til trods, gav det i denne sag god mening at tilrettelægge det beskrevne forløb på [arbejdspladsen] i [by 1].

Ikke mindst ud fra hvorledes transporten mellem hjem og arbejde blev tilrettelagt og gennemført.

Som beskrevet stiller kandidatens tilstand og baggrund så specifikke krav til opgavesæt og skånebehov, at vi ikke så mulighed for at imødekomme dem tættere på hans bopæl, såfremt vi skulle fastholde det efterfølgende perspektiv i forhold til ansættelse, som vi fandt helt afgørende for kandidaten.

Derfor er vi også glade for at meddele, at arbejdsgiver fortløbende er interesseret i at tilknytte kandidaten på de beskrevne 4 ugentlige arbejdstimer, hvor vi har anslået hans intensitet som liggende på 75 % af det normmæssigt forventelige."

I et notat af 3/1 2017 fra en afsluttende samtale i et tværfagligt smertecenter er det blandt andet oplyst:

"Vi gennemgår forløbet i Smertecentret. Det drejer sig om mand i [40'erne] med kroniske nakke/rygsmerter efter UT i december 2013. Farmakologisk smertebehandling (tramadol, paracetamol og ibuprofen) er blevet justeret og suppleret med antidepressiv behandling (duloxetin med klausueret tilskud).
Patienten har modtaget instruktion i åndedrætstræning (afspændning) samt varmvandstræning af Smertecentrets fysioterapeuter.
Socialt er patienten afklaret i forhold til Jobcentret. Han er i flexjob.
Psykologisk har patienten haft et individuelt forløb hos en af smertecentrets psykologer og efterfølgende et gruppeforløb for smerteramte mænd.
Vi har ikke yderligere behandlingstilbud og patienten er forberedt på afslutning.
Det vil fremover være egen læge som står for udstedelse af recepter og ordination af analgetika. Undertegnede har lagt de nødvendige recepter på server til minimum 30 dage."

I en neurologisk speciallægeerklæring af 24/3 2017 er det blandt andet anført:

"**Aktuelle klager:**

1. nakkesmerter - ingen ekstremitetsudstråling
2. hovedpine, især lokaliseret til baghovedet, styrke 7 på en 10 tals skala. Er daglig tilstede.
3. Lysskyhed.
4. Lænderyg smerter med udstråling til venstre ben.
5. Følelsesløs i hele venstre ben.
6. Sover dårligt, vågner 7 gange hver nat.
7. Udtrættes hurtigt mentalt.
8. Er irritabel.
9. Har hukommelsesproblemer. Given information er glemt dagen efter ifølge hustru. Aldrig neuropsykologisk vurderet.

…

Begrænsninger i hverdagen:

Kan ikke deltage i nogen form for husligt arbejde.

Lændesmerterne forhindrer støvsugning. Nakkesmerterne forværres, f.eks. ved kartoffelskrælning. Kan ikke tømme vaskemaskine eller opvaskemaskine. Kan ikke lege med [lille barn] eller gå tur med hundene. Hustruen og de voksne udeboende børn, forestår alt arbejde i hjem og have.

…

Objektivt:

Almentilstand: alderssvarende udseende. Må under samtalen rejse sig flere gange for at rette lænden ud.

…

Kognitivt og intellektuelt: Velkoopererende med moderat nedsat psykomotorisk tempo.

Lettere tegn på amnestisk dysfunktion med hensyn til årstal. Ingen opmærksomhedssvigt.

…

Columna cervicalls: normal bevægelighed, sideverts, ved fleksion og ekstension.

Byldeømme nakkemyoser svarende til nakkefæster, paravertebral muskulatur og skulderåg.

…

Resume og indtryk:

…

Objektivt: [Klager] fremstår kognitivt med moderat nedsat psykomotorisk tempo. I slutningen af samtalen grådlabil. Har byldeømme myoser svarende til halscolumna og nakkefæster samt venstre side af lænde - myogent betinget. Skønnes reelt smerteforpint

Normale trofik- og refleksforhold, men med eftergivenhed over alle led i venstre UE - angiveligt på grund af lænde-rygsmerter.

Nedsat sensibilitet i hele venstre UE uden dermatom eller perifer nerveafgrænsning.

Laseque ved 60 grader. Gangen bærer præg af aflastning af venstre UE.

Tidligere udredt med GT-skanning af cerebrum og columna, som har været i.a. Angiveligt også foretaget MR-skanning af columna - ligeledes i.a., men beskrivelse foreligger ikke - anbefales rekvireret for at udelukke prolapsus discii, selvom den nurologiske undersøgelse ikke indikerer dette fraset positiv Laseque.

Det skønnes at der udover et whiplash-traume ligger en psykisk overbygning /belastnings tilstand.

Smerteklinikken har ikke fundet patienten depressiv.

Anbefaler en neuropsykologisk vurdering til afdækning af de kognitive klager.

Jeg vil tilslutte mig smerteklinikkens udtalelser om at tilstanden er stationær med varige begrænsninger i funktionsniveauet, kan næppe genindtræde på arbejdsmarkedet på ordinære vilkår. Behandlingsmuligheder synes udtømte."

36. 93339

Af en neuropsykologisk erklæring af 13/3 2018 fremgår det blandt andet:

> "**Samtale**
> …
> [Klager] klager primært over kronisk hovedpine med varierende styrke. Hovedpinen forværres ved træthed og ved stærkt lys. Han oplever kroniske smerter i nakke, ryg og lænd samt en sovende fornemmelse i venstre ben. På grund af rygsmerterne vågner han 5-7 gange per nat, hvor han står op og går lidt rundt for at strække kroppen ud. Han tilbringer sammenlagt 9 til 10 timer i sengen hver nat, men nattesøvnen er som nævnt meget opbrudt. Rygsmerterne forværres ved enhver form for fysisk belastning - fx hvis han hjælper med at pleje sit handicappede barn, hvis han står i samme stilling i mere end ca. 5 min. tid ad gangen, eller hvis han bærer poser med indkøb.
> Ifølge hustruen er han væsentlig mere glemsom end før ulykkestilfældet.
> …
> Aktuelt har han svært ved at overskue selv ret simple arbejdsopgaver og er nødt til at støtte sig til faste arbejdsplaner og checklister som arbejdsgiver eller hustru udarbejder. Han kan fx ikke overskue ændringer i [barnets] medicin, men må have hjælp hertil af hustruen. Han kan generelt have svært ved at koncentrere sig om fx praktiske gøremål og TV.
>
> På en typisk hverdag står han op ved 6-tiden og får tiden til at gå med lettere husarbejde og går evt. en tur på ca. ½ time. Hustruen tager det tunge arbejde med at hjælpe [barnet] og få ham til og fra skole, men forsikrede hjælper lidt til. Han tager med ud og køber ind, men kan ikke bære tunge varer. Går endvidere til træning i varmtvandsbassin ca. en gang ugentligt. Sover til middag ca. 1 ½ time dagligt.
> Han laver ikke tungere husarbejde i form af rengøring eller ophængning af vasketøj. Han støvsuger lidt, men skal holde hyppige pauser.
> Forsikrede kører i bil til sit flexjob mandag og fredag i [by 1], men får ondt i ryggen afkørslen og holder pause på en rasteplads på halvvejen. Arbejdsopgaverne, der bl.a. består i at måle temperatur i kølediske, checke varemodtagelse og flaskeautomat, er ikke fysisk krævende. Han arbejder max. En time ad gangen efterfulgt af en pause.
> …
> **Konklusion**
> [Klager] har efter min vurdering en kronisk smertetilstand forårsaget af ulykkestilfældet i december 2013. Der er ikke noget der tyder på, at han har en form for hjerneskade. De påviste kognitive problemer skønnes forårsaget af kroniske smerter og dårlig søvnkvalitet og ville i princippet nok være reversible, hvis den fysiske tilstand mod forventning skulle blive bedre.
>
> Funktionsniveauet i hjemmet er væsentligt ringere end tidligere og erhvervsevnen skønnes nedsat blandt andet som følge af de kognitive problemer. Han kan således heller ikke overskue eller varetage komplekse arbejdsopgaver, men kan kun varetage rutinepræget arbejde, hvor han har mulighed for at støtte sig til faste arbejdsplaner og checklister. Hertil kommer de allerede beskrevne skånebehov relateret til behov for hvile, fysisk aflastning, hyppige stillingsændringer og nedsat løfteevne.
> Behandlingsmulighederne skønnes udtømte og tilstanden må her mere end fire år efter ulykkestilfældet betragtes som stationær."

Klageren har i et funktionsevneskema af 21/5 2018 til selskabet blandt andet oplyst:

> "

Spørgsmål 1	Svar
a Afkryds om du er i stand til at:	Gå: ☐ NEJ ☒ JA Hvis ja: Antal timer ad gangen? 30-40 min Sidde: ☐ NEJ ☒ JA Hvis ja: Antal timer ad gangen? 10-15 min Stå: ☐ NEJ ☒ JA Hvis ja: Antal timer ad gangen? 5-10 min Cykle: ☒ NEJ ☐ JA Hvis ja: Antal timer ad gangen? Køre bil: ☐ NEJ ☒ JA Hvis ja: Antal timer ad gangen? 15-20 min Uddyb dine gener: Smerte i ryg, lænd, nakke, venstre ben hovedpine samt ubehagelsom. På vej til job holder jeg pauser på rastepladse eller tanke

...

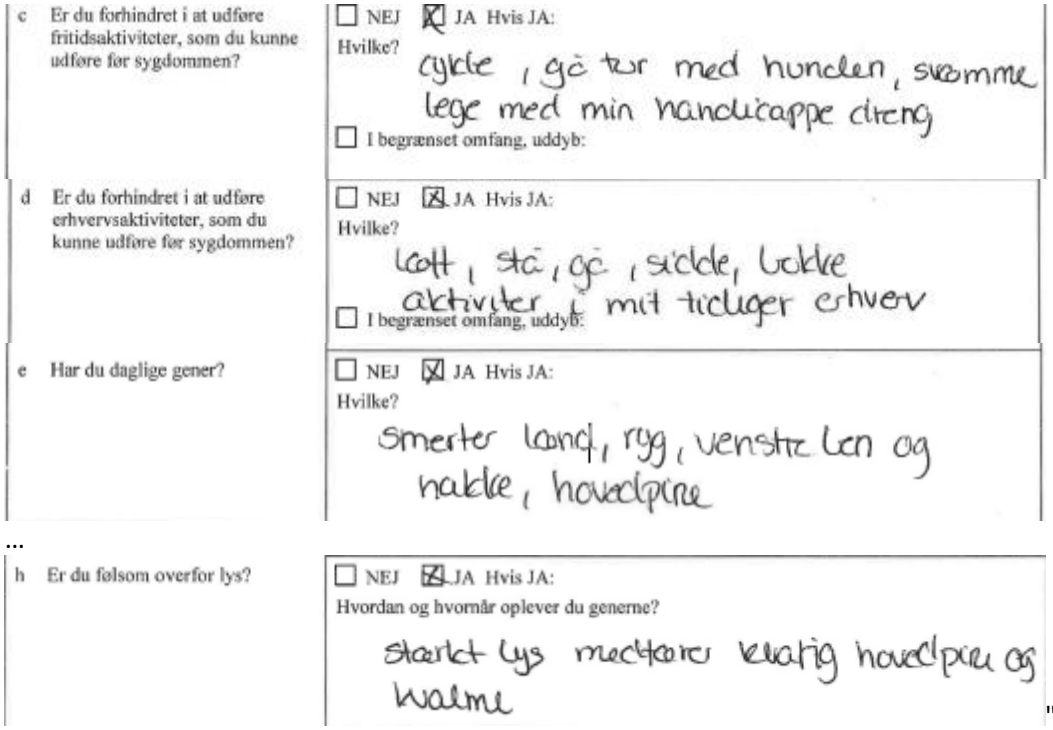
c Kan du bøje dig fremover?	☐ NEJ ☐ JA ☒ I begrænset omfang, uddyb: mærker smerte

...

g Kan du strække armene over skulderhøjde?	Højre arm: ☐ NEJ ☐ JA Venstre arm: ☐ NEJ ☐ JA ☒ I begrænset omfang, uddyb: mærker smerte i nakke og ryg
h Kan du løfte noget over skulderhøjde?	Højre arm: ☒ NEJ ☐ JA Venstre arm: ☒ NEJ ☐ JA ☐ I begrænset omfang, uddyb:
i Hvor tung en genstand er du i stand til at løfte?	2 kg med højre arm 2 kg med venstre arm Giv eksempler på, hvad du kunne løfte før sygdommen: 30 kg Giv eksempler på, hvad du kan løfte efter sygdommen: max 2 kg

Spørgsmål 2	Svar
a Er der huslige gøremål, du er forhindret i at udføre?	☐ NEJ ☒ JA Hvis JA: Hvilke? Handle ind, vaske gulv, hænge tøj op, putte tøj i vaskemaskine, støvsuge osv. ☐ I begrænset omfang, uddyb:

...

c	Er du forhindret i at udføre fritidsaktiviteter, som du kunne udføre før sygdommen?	☐ NEJ ☒ JA Hvis JA: Hvilke? cykle, gå tur med hunden, svømme lege med min handicappe datter ☐ I begrænset omfang, uddyb:
d	Er du forhindret i at udføre erhvervsaktiviteter, som du kunne udføre før sygdommen?	☐ NEJ ☒ JA Hvis JA: Hvilke? løft, stå, gå, sidde, bøkke aktiviter i mit tidliger erhverv ☐ I begrænset omfang, uddyb:
e	Har du daglige gener?	☐ NEJ ☒ JA Hvis JA: Hvilke? smerter lænd, ryg, venstre ben og nakke, hovedpine
...		
h	Er du følsom overfor lys?	☐ NEJ ☒ JA Hvis JA: Hvordan og hvornår oplever du generne? stærkt lys medfører kraftig hovedpine og kvalme

I en neurologisk speciallægeerklæring af 22/10 2018 er det blandt andet anført:

> "**Objektivt somatisk:**
> Gør et vågent og klart indtryk. Nogle gange vender han sig mod samleveren for at bede om specifikationer/oplysninger om forløbet, men andre gange har han fuldstændig styr på detaljerne. Medgiver, at han er noget nervøs for undersøgelsen i dag og oplyser, at han er blevet meget chokeret over, at der er foretaget observationer og forstår ikke baggrunden herfor. Flytter sig lidt uroligt på stolen i perioder og må enkelte gange op og stå med nogen smerteangivelse.
> Der er lavet en kognitiv screeningstest (MOCA), som han gennemfører med 18-19 point ud af 30, hvilket svarer til en moderat demens, hvilket ikke er det kliniske indtryk. Er tydeligt nervøs undervejs, begynder at svede og føle sig utilpas.
> …
> **Kommentarer til observationsrapport:**
> Ad fredag den 20. april 2018, optagelse 9.44. Samtale, gestikuleren og tømning af kasse: Der ses helt normale bevægelser, med pludselige ryk omkring nakke og gestikuleren, der ikke er foreneligt med væsentlig smerte i nakke/ryg.
> *Ad observationer omkring kl. 11*: Disse ikke med i tilsendt video.
> *Ad observationer den 23. april 2018*: Disse ikke med i tilsendt video.
> *Ad observationer den 30. april 2018*: Benytter forhjulet på handicapcykel til at vippe den op i bilen, hvilket ikke medfører en stor ryg/nakkebelastning. Derfor foreneligt med en vis nakke- eller rygsmerte. Der ses en normal gang med normal hastighed, dog kortvarigt en enkelt gang trækken på det venstre ben.
> *Notat kl. 10.07*: Der ses ikke løft af anne/gestikuleren over hovedet. Det anførte ses ikke i diskrepans med attestantens oplyste gener. Der ses senere omkring kl. IO .18 længere tids arbejde fremoverbøjet, tilsyneladende uden de store gener, mens samleveren ser til. Dette er ikke forene-

ligt med svær lændesmerte og man må forode at samleveren havde taget opgaven ved væsentlig smerte.
Observatørerne konkluderer, at han er kravlet om på førersædet igennem bilen. Dette er ikke et valg, man ville foretage med svær lænde-rygsmerte.
Ad observationer den 14. maj 2018 omkring kl. 10.30: Bukker sig ubesværet fremover. Samler ting op. Gestikulerer.
Et samlet bevægemønster, der ikke er foreneligt med svær rygsmerte.
Ad observationer den 11. juni 2018 omkring kl. 9.: Samler ubesværet ting op fra jorden på næsten strakte ben.
Ikke et bevægemønster, der vælges ved stærk rygsmerte.
Ad observationer den 13. juni 2018: Støtter [barnet] op i bilen og løfte dernæst kørestolen ind (selvoplyst vægt 10-12 kg). Det foregår tilsyneladende helt ubesværet og ikke i en rygmæssigt hensigtsmæssig position. Ses på vej ind og ud af kassevognen i rygmæssigt meget uhensigtsmæssige stillinger bøjet fremover.
Ad observationer den 13. juni 2018: Autostol på 7 kg løftes ind i bilen (14. juni 2018?).
Ad observationer den 14. juni 2018 omkring kl. 11.30: Gestikuleren. Står med taske over den ene skulder hvilket giver et skævt træk på ryg/nakke og ikke et valg, man ville have gjort med svær rygsmerte. Holdning ses normal.
Ad observationer den 14. juni 2018 omkring kl. 16.: Løfter, tilsyneladende ubesværet, kørestolen ud af bilen.
Strækker sig lidt og tager sig -til ryggen bagefter. Går herefter om og løfter [barnet] [ca. 30kg] ud ad sidedøren og over i kørestolen. En 90° drejning, der normalt ikke kan foretages ved svære rygsmerter.
Ad observationer den 15. juni 2018: Han bærer 2 flade kasser, en i hver hånd, men samleveren går uden noget væsentligt at bære på. Attestanten virker ikke besværet i situationen.
Ad observationer den 20. juni 2018: Besøg på et byggemarked. Lægger en genstand, med formentlig få kilos vægt, på plads under låge i lav højde. En rygbelastende position og bevægelse.
Ad observationer den 21. juni 2018: Går tur med hunden. Kommer hjem med lortepose (har været nede i lav højde og op igen).

Parret er konfronteret med nogle af disse observationer og jeg har oplyst til dem, at jeg på mange af optagelserne ser en mand med en tilsyneladende helt normal bevægelighed og bevægemønster, hvilket står i kontrast til hans oplysninger om funktionsniveau og præstationerne i undersøgelsessituationen.
De oplyser, at han efterfølgende disse bevægelser har forværring af rygsmerter. Desuden at han var mere aktiv ifm. byggeriet af deres nye hus som han følte sig nødsaget til at overvåge og at mange af optagelserne blev lavet i denne periode, at han kan føle sig tvunget til at overvåge. Undertegnede mener dog ikke, at dette kan forklare det tilsyneladende ret normale bevægemønster med gestikuleren og bukken sig fremover og uproblematiske fremoverbøjede bevægelser på vej ind og ud af bil. Parret er selvsagt noget uenige i denne vurdering.

Set i forhold til neurologisk speciallægeerklæring fra marts 2017 er der ikke nogen væsentlig diskrepans til den aktuelle undersøgelse, men bidraget af videoklippene ændrer naturligvis på konklusionen. Det samme gælder den neurokirurgiske speciallægeerklæring foretaget den 2. november 2015, hvor man dog mistænker, at føleændringeme i det venstre ben kan være betingede af en nerverodspåvirkning. Jeg er enig med min neurologiske kollega i, at der ikke er mistanke om dette, da området med føleudfald ikke svarer til en eller flere nerves/nerverods forsyningsområ-

de. Dette underbygges af at der ikke er tegn til nervepåvirkning på skanning og af at det er almindeligt forekommende at muskelspændinger giver føleforstyrrelser.
Vedrørende den neuropsykologiske vurdering bemærker jeg, at der i testen for kooperation ikke findes optimale forhold, men at man alligevel skønner, at der er kooperation. Ved dagens meget korte kognitive screen scorer han uforholdsvis dårligt på en måde, der mere giver mistanke om nervøsitet/medicinpåvirkning/nedsat kooperation end egentlig grundlæggende kognitiv skade.
…
Vurdering:
Samlet er der tale om en mand i [50'erne], som i december 2013 var ude for et indirekte, men betydende højenergi traume. Vurderet med CT-skanning af relevant region uden at man fandt nogle abnormiteter. De tidligere beskrevne MR-skanninger er formentlig ikke foretaget, og der har nok været en misforståelse omkring skanningernes karakter i forhold til patientens oplysninger. De skønnes dog heller ikke relevante, da der ikke på det foreliggende er mistanke om nogen nervepåvirkning eller andet end de myogene forandringer, der findes ved undersøgelsen.
Der bemærkes ved den kognitive vurdering uforholdsvis dårlig præstation i forhold til det kliniske indtryk (se ovenstående) og en kraftundersøgelse, hvor der gives efter, før der ydes modstand. Der er nedsat kooperation til undersøgelsen, der dog nok delvist kan forklares ved bekymring for, at der bliver udløst smerter. Der er indtryk af en vis aggraveren i den generelle fremstilling og adfærd i undersøgelsessituationen, men også en følelsesmæssig påvirkning af dels den aktuelle undersøgelsessituation og dels hans situation, hvor han oplever sig svært fysisk påvirket af smerter.
Sammenholdt med de foreliggende videoobservationer er der dog ikke tvivl om, at funktionen er væsentlig bedre end angivet i funktionsskemaet, idet hans bevægemønster i talrige af optagelserne generelt er helt normalt og ikke som man ser det hos et menneske med svære kroniske rygsmerter. Dette udelukker ikke en vis rygsmerte/muskelsmerte/hovedpine, hvad han givetvis har baseret på de myogene forandringer, der findes ved undersøgelsen."

Nævnet er forelagt de af selskabet fremlagte billeder fra OSINT-undersøgelsen, selskabets observationsrapport, ligesom nævnets sekretariat har set det fremsendte videomateriale. Nævnet er også forelagt billeder fremsendt af klagerens advokat.

I forsikringsbetingelserne hedder det blandt andet:

"**§ 8. Invalidepension, præmiefritagelse og invalidesum ved nedsat erhvervsevne**
A. Invalidepension og præmiefritagelse

Generelt
Er forsikringen oprettet med ret til invalidepension og/eller præmiefritagelse ved nedsat erhvervsevne, gælder følgende regler:

Forsikrede har ret til invalidepension og/eller præmiefritagelse, hvis forsikrede får nedsat sin erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde, uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Nedsat erhvervsevne, der berettiger til udbetaling af invalidepension og/eller præmiefritagelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til ved passende beskæftigelse - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere virk-

somhed - at tjene mere end 1 /3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Subjektive klager over smerter, gener o. lign., berettiger ikke til invalidepension og/eller præmiefritagelse, medmindre der ved lægelig eller anden helbredsmæssig undersøgelse kan påvises objektive tegn på, at erhvervsevnen er nedsat i tilstrækkelig grad.

Udbetaling af invalidepension og/eller præmiefritagelse kan gøres betinget af, at forsikrede deltager i en relevant helbredsfremmende behandling, herunder genoptræning.

Den omstændighed, at der tilkendes forsikrede en ydelse fra det offentlige, giver ikke i sig selv ret til invalidepension og/eller præmiefritagelse.

Forløbet i forbindelse med vurderingen af den nedsatte erhvervsevne.
Første gang, der tages stilling til, om forsikrede er berettiget til udbetaling af invalidepension og/eller præmiefritagelse, vurderes den nedsatte erhvervsevne i forsikredes nuværende erhverv. Er erhvervsevnen i det nuværende erhverv nedsat i tilstrækkelig grad, er forsikrede berettiget til invalidepension og/eller præmiefritagelse i en periode, som fastsættes af selskabet.

Hvis erhvervsevnen stadig er nedsat i tilstrækkelig grad efter periodens udløb, kan udbetalingen af invalidepension og/eller præmiefritagelsen fortsætte i en ny periode osv.

Som nævnt vurderes i første omgang den nedsatte erhvervsevne i forsikredes nuværende erhverv. Når erhvervsevnen er stationær eller senest 18 måneder efter, at udbetalingen og/eller præmiefritagelsen er begyndt, er det ikke længere erhvervsevnen i det nuværende erhverv, der er afgørende for, om udbetalingen og/eller præmiefritagelsen kan fortsætte. Det afgørende er herefter, om den generelle erhvervsevne er nedsat. Ved den generelle erhvervsevne forstås erhvervsevnen i både forsikredes nuværende erhverv og i andre erhverv.

Ved vurdering af forsikredes nedsatte generelle erhvervsevne foretager selskabet også et skøn over, om forsikrede anses for egnet til omskoling eller uddannelse. Skønnes forsikrede egnet til omskoling eller uddannelse, anses erhvervsevnen ikke for at være nedsat. Dog tages der i det konkrete tilfælde stilling til om, og i bekræftende fald med hvilke beløb, selskabet kan yde støtte under omskoling eller uddannelse.

Når erhvervsevnen i forsikredes eget erhverv eller den generelle erhvervsevne vurderes, er det uden betydning, om forsikrede efter eventuel helbredsfremmende behandling (herunder genoptræning), omskoling eller uddannelse vil have svært ved at få arbejde, fx pga. beskæftigelsessituationen.
…
Dokumentation for nedsat erhvervsevne
Selskabet kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne er nedsat i tilstrækkelig grad. Selskabet kan forlange alle de oplysninger, det anser for nødvendige til bedømmelsen heraf. Udgifterne til lægeattester, som selskabet har fundet påkrævet, betales af selskabet.

Begyndelse og ophør af udbetaling af invalidepension og/eller præmiefritagelse

42. 93339

Udbetaling af invalidepension og/eller præmiefritagelse begynder den 1. i måneden efter, at erhvervsevnen uafbrudt i 3 måneder har været nedsat i tilstrækkelig grad som følge af samme sygdom/ulykkestilfælde.

Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at forudsætningen for ydelserne ikke længere er til stede, ophører udbetalingen af invalidepension og/eller præmiefritagelsen, og præmiebetalingen genoptages. Forsikrede har pligt til at give selskabet oplysning om forbedringer af erhvervsevnen."

Nævnet udtaler:

Klageren, der er født i 1960'erne og uddannet indenfor fødevareindustrien, var den 4/12 2013 impliceret i et færdselsuheld, hvor han blev påkørt bagfra på en motorvej. Han har efterfølgende haft gener i form af smerter i nakke og ryg. Han blev sygemeldt og opsagt fra sit arbejde og efter flere forsøg på at genoptage sit arbejde på nye arbejdspladser, blev han den 1/3 2015 sygemeldt. Han har efterfølgende fra den 11/4 2016 været i arbejdsprøvning i detailhandlen, hvor han kunne arbejde 4 timer om ugen, og han er pr. 1/11 2016 ansat i fleksjob i samme virksomhed. Klageren er utilfreds med, at selskabet pr. 1/12 2018 har standset dækning med invalideydelser og præmiefritagelse. Han har anført, at betingelserne for fortsat dækning er opfyldt. Han har bemærket, at på de optagelser og observationer, som foreligger i sagen, ser man ham ikke hvile sig på sofaen efter overanstrengelser, eller når han ligger søvnløs om natten. Han har også bemærket, at "på trods af en eventuel bedring i smertetilstanden, vil der være en stor margin op til erhvervsevnetab forsikringen som minimum dækker".

Selskabet har ydet dækning med invalideydelser og præmiefritagelse efter karensperiodens udløb den 1/7 2015 og frem til den 1/12 2018, hvorefter selskabet har afvist dækning med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat med halvdelen eller mere. Selskabet har henvist til, at der er uoverensstemmelser mellem på den ene side de oplysninger, som klageren har givet til selskabet i blandt andet funktionsevneskemaer, og på den anden side de aktiviteter og bevægelser, som han ses udføre i indhentet observationsmateriale. Selskabet har blandt andet henvist til, at klageren ses gå ture med sin hund, køre bil uden at holde pauser, foretage løft, og så er han set med generel fri bevægelighed. Selskabet har anført, at disse aktiviteter står i misforhold til hans egne angivelser, hvorefter han blandt andet ikke kan gå tur med sin hund, ikke er i stand til bukke sig ned og løfte mere end 2 kg i hver hånd. Selskabet har

endvidere anført, at klageren har handlet illoyalt overfor selskabet, hvorfor selskabet er berettiget til at bringe forsikringsdækningerne til ophør.

Klageren har i et funktionsevneskema af 20/1 2016 til selskabet oplyst, at han er i stand til at gå maksimalt 30 minutter, sidde 10-15 minutter, stå i 5 minutter, køre bil i 15 minutter, og at han ikke er i stand til at cykle. Han har ondt i nakken, ondt i ryggen og venstre ben, hovedpine og smerter i lænden. Han har anført, at han i begrænset omfang kan bøje sig fremover, og at det medfører smerter. Han kan i begrænset omfang strække armene over skulderhøjde, og at det medfører smerte. Han har anført, at han ikke kan løfte noget over skulderhøjde, og at han er i stand til at løfte 2 kg med højre arm og 1 kg med venstre arm. Han er forhindret i at udføre almindelige huslige gøremål og fritidsaktiviteter som at cykle, gå tur med hunden og svømme. Han angiver at være følsom overfor lys, idet han ved stærkt lys får kraftig hovedpine.

I en lægeattest af 31/8 2016 til det kommunale rehabiliteringsteam har klagerens praktiserende læge blandt andet anført, at klageren har smerter i ryg, begge arme og i venstre ben, har hovedpine, der altid er tilstede, han er glemsom, og alle hans smerter er forværret, samt han har fået mere kvalme. Lægen angiver, at klageren ikke kan vende tilbage til det almindelige arbejdsmarked, og hans tilstand er stationært dårlig. Det vurderes muligt, at han kan arbejde 2x2 timer om ugen.

I en afsluttende statusskrivelse af 6/9 2016 fra en kommunal samarbejdspartner er det beskrevet, at der for klageren var etableret virksomhedspraktik. Klagerens opgaver bestod primært af kontrol- og opsynsopgaver og var imødekommende overfor hans skånebehov. Klageren startede med 6 ugentlige arbejdstimer, men måtte på grund af tiltagende smerter sætte arbejdstiden ned til 4 timer med 75 % effektivitet. Det blev bemærket, at virksomhedspraktikken lå i en afstand fra klagerens bopæl, der medførte, at han måtte holde ca. 10 minutters pause på vej til og fra arbejde. Det blev noteret, at det ikke var muligt at imødekomme klagerens skånebehov og krav til opgavesæt tættere på hans bopæl.

44. 93339

I en neurologisk speciallægeerklæring af 24/3 2017 er det noteret, at klageren kognitivt fremstår med moderat nedsat psykomotorisk tempo, og der var byldeømme myoser svarende til halscolumna og nakkefæster. Han vurderes reelt smerteforpint. Tidligere udredning med CT-scanning havde vist normale forhold. Det vurderes, at "der udover et whiplash-traume ligger en psykisk overbygning/belastnings tilstand". Speciallægen tilslutter sig en vurdering fra en tværfaglig smertekliniks udtalelser om, at tilstanden er stationær med varige begrænsninger i funktionsniveauet, og behandlingsmulighederne synes udtømte.

Af en neuropsykologisk erklæring af 13/3 2018 fremgår det, at klageren har en kronisk smertetilstand efter ulykkestilfældet i december 2013. Hans kognitive gener skønnes forårsaget af kroniske smerter og dårlig søvnkvalitet, og disse ville principielt være reversible, hvis tilstanden blev bedre. Han kan kun varetage rutinepræget arbejde, og funktionsniveauet er ringe, og der er behov for hvile, fysisk aflastning, hyppige stillingsændringer og nedsat løfteevne.

I et funktionsevneskema af 21/5 2018 til selskabet har klageren oplyst, at han kan gå 30-40 minutter ad gangen, sidde 10-15 minutter, stå 5-10 minutter og køre bil 15-20 minutter. Han har oplyst, at han på vej til arbejde holder pauser på rasteplads eller tankstation. Det er anført, at han i begrænset omfang kan bøje sig fremover, og at det medfører smerte, og at han ikke kan løfte noget over skulderhøjde. Han har oplyst, at han kan løfte 2 kg med hver arm. Han er forhindret i at handle ind, vaske gulv, hænge tøj op, støvsuge osv. Han angiver ligeledes, at han er forhindret i at cykle, gå tur med hunden, svømme og lege med sit yngste barn.

I en neurologisk speciallægeerklæring af 22/10 2018 er det anført, at både klageren og speciallægen er bekendt med, at selskabet har foretaget observationer. Speciallægen har set observationsrapporten og har kommenteret, at flere af klagerens bevægelser ikke er forenelige med svære rygsmerter, og at han på mange af optagelserne ses med en tilsyneladende helt normal bevægelighed og bevægemønster, hvilket står i kontrast til hans oplysninger om funktionsniveau og præstationerne i undersøgelsessituationen. Det er noteret, at klageren har oplyst, at han efter flere af bevægelserne har fået en forværring af rygsmerterne, og at han var nødsaget

til at være mere aktiv i forbindelse med et nybyggeri. Speciallægen mente dog ikke, at dette kunne forklare "det tilsyneladende ret normale bevægemønster med gestikuleren og bukken sig fremover og uproblematiske fremoverbøjede bevægelser på vej ind og ud af bil". Ved undersøgelsen giver den meget korte kognitive screen mistanke om nervøsitet/medicinpåvirkning/nedsat kooperation, da han scorer uforholdsmæssigt lavt. Speciallægen konkluderer, at "Sammenholdt med de foreliggende videoobservationer er der dog ikke tvivl om, at funktionen er væsentlig bedre end angivet i funktionsskemaet, idet hans bevægemønster i talrige af optagelserne er helt normalt og ikke som han ser det hos et menneske med svære kroniske rygsmerter. Dette udelukker ikke en vis rygsmerte/muskelsmerte/hovedpine, hvad han givetvis har baseret på de myogene forandringer, der findes ved undersøgelsen".

Klageren er fremkommet med bemærkninger om selskabets observationer, og hvordan selskabet har fået adgang til en række oplysninger.

Nævnet har gennemgået de fremlagte observationsrapporter og finder på baggrund heraf, at rapporterne kan indgå i nævnets behandling og afgørelse af sagen, idet nævnet finder, at observationerne ikke er foretaget på sådanne steder eller måder, eller at rapporterne i øvrigt indeholder sådanne oplysninger, at det vil være betænkeligt for nævnet at lade disse rapporter indgå i sin helhed som bevismateriale i nævnets behandling af denne sag. Nævnet bemærker, at nævnet ikke herved har taget stilling til, om de foretagne observationer i enhver henseende måtte overholde den lovgivning, som regulerer de foretagne observationer, idet dette vil være et offentligretligt anliggende mellem dem, der har foretaget observationerne – herunder selskabet som har ladet observationerne udføre – og de myndigheder, som har ansvaret for at håndhæve disse offentligretlige regler.

Klageren har modtaget invalidepension og haft præmiefritagelse siden den 1. juli 2015, og nævnet bemærker, at det i henhold til almindelige forsikringsretlige princippet påhviler klageren at bevise størrelsen og rigtigheden af det fremsatte krav om ret til fortsatte pensionsydelser og præmiefritagelse fra den 1. december 2018 og frem.

46. 93339

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen – herunder de lægelige og kommunale oplysninger samt det fremlagte observationsmateriale – at klageren ikke har bevist, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at udbetale invalideydelser og yde præmiefritagelse fra den 1/12 2018.

Nævnet har lagt vægt på, at klageren i det fremlagte videomateriale ses med bevægelser, der ikke stemmer overens med de oplysninger, som han har givet til selskabet i forbindelse med de udfyldte funktionsskemaer. Nævnet har i denne forbindelse lagt vægt på, at klageren ses aktiv i forhold til familiens nybyggeri og pasning af sit barn, ligesom han ses gå tur med hunden. Nævnet har også lagt vægt på klagerens bevægemønster i forbindelse med aktiviteterne. Nævnet finder, at det fremlagte materiale viser, at klagerens generelle erhvervsevne er bedre, end hvad der må antages alene på baggrund af hans egne oplysninger i de udfyldte funktionsskemaer.

Endvidere har nævnet lagt vægt på, at de lægelige beskrivelser af klagerens gener i det væsentlige er baseret på hans egne subjektive tilkendegivelser, og at der tidligere ved CT-scanning er konstateret normale forhold. Oplysningerne i den neurologiske speciallægeerklæring af 24/3 2017 om byldeømme myoser svarende til halscolumna og nakkefæster og halten på venstre ben kan ikke føre til andet resultat.

<u>Ophævelse af erhvervsevnetabsforsikringen</u>

Nævnet bemærker, at nævnet ved tidligere kendelser har anerkendt, at der i særlige tilfælde kan ske en fremadrettet ophævelse af forsikringstagerens forsikring, som dækker erhvervsevnetab. Nævnet har udtalt, at en sådan ophævelse af forsikringsdækningen med henvisning til, at klageren har handlet illoyalt og har tilsidesat sine kontraktlige forpligtelser, kræver en adfærd af en vis grovhed, lige som der må stilles betydelige krav i bevismæssig henseende. Nævnet henviser til sine afgørelser i sag 91495 og 92901.

Ankenævnet *for* Forsikring

47. 93339

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen, at der – med det fremlagte observationsmateriale sammenholdt med klagerens besvarelse af funktionsskemaer og sagens lægelige oplysninger – ikke fra selskabets side er ført et fuldt tilstrækkeligt bevis for, at klagerens adfærd har været af en sådan illoyal karakter, at selskabet er berettiget til at ophæve hans forsikring ved tab af erhvervsevne.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Selskabet, Velliv, Pension og Livsforsikring A/S, skal anerkende, at ophævelsen af klagerens forsikringsdækninger ikke er berettiget.

Klageren får i øvrigt ikke medhold.

Klagegebyret tilbagebetales.

Peter Thønnings